WITO WA MUNGU UKOMBOZI WETU

KUGUNDUA MOYO WA MUNGU KWA WATU WAKE KUPITIA KITABU CHA KUTOKA
SEHEMU II

BY JACKIE OESCH

"NENO LAKO NIMELIWEKA MOYONI MWANGU…"
ZABURI 119:11

Maandiko kutoka BIBLIA TAKATIFU TOLEO LA UNIONI VERSION®.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

YALIYOMO

Somo 1

1. Safari kwenda nchi ya ahadi
2. Israeli kutegwa
3. Mungu Anaongelea mwisho wa Misri
4. Hukumu ya Mungu kwa Misri
5. Kusherekea kwa Israeli kwa ukombozi wa Mungu

Somo 2

1. Utoaji wa Mungu Mara
2. Kipimo cha utii
3. Mungu anatoa mana na nyama
4. Kufanyia kazi pumziko la sabato
5. Kunung'unikia uongozi

Somo 3

1. Utakaso katika maandalizi
2. Amri kumi
3. Amri zinaendelea
4. Amri za mwisho
5. Ufupisho wa Amri

Mpwito

Somo 4

1. Waisraeli na ndama ya dhahabu
2. Mungu aomba kwaniaba ya Waisraeli
3. Ubao wa Amri kumi unavywa
4. Ndugu kupinga ndugu
5. Musa asihi kwaajili ya nchi

Somo 5

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

1. Utukufu wa Mungu unalijaza Hekalu
2. Siku ya dhabihu
3. Wapelelezi wanatumwa Kanaani
4. Hukumu ya Mungu kwa Israeli
5. Nyoka juu ya mti

Somo 6

1. Utaratibu: Kurejea yaliyopita
2. Utaratibu: Baraka na laana
3. Uongozi unakabidhiwa kwa Yoshua
4. Kifo cha Musa
5. Mimi ni Bwana!

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

UTANGULIZI

Katika *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu-I* tuliambiwa habari za Musa ambaye alikwenda kuwa mkombozi wetu. Tulimwona kama mkono wa Mungu wa ukombozi Aliyeiadhibu Misri kwa mapigo. Tuliona malaika aliyetembelea nchi usiku na kuua wazaliwa wa kwanza wa Wamisri. Tulikuala chakula cha Pasaka haraka na kwa amri ya Mungu kupitia mtumishi wake Musa tulikusanyika kwa haraka kama mtu mmoja na kuacha nchi ambayo ilitushika katika utumwa kwa mamaia ya miaka.

Sasa tunataka kurudia safari kupitia nchi tasa. Tutakuwa tukitembea kupitia jamgwa la Sinai na Waebrania wote ambaao Wamisri wamewafukuza kutoka katika nchi yao. Misri imekuwa nchi yetu na mababu zetu kwa miaka 400. Viongozi wetu wa watumwa wamekuwa wakorofi wakatufanyia vibaya. Kazi za mateso yetu zimejenga majumba na mahekalu ya Farao. Maisha yamekuwa magumu lakini hatimaye siku ya ukombozi wetu imewadia.

Sasa tunajitengemea. Hatutajilinda wenyewe. Hatukusafiri zaidi ya nyumbani kwetu na makambi ya kazi zetu. Hatufahamu hata watu wanaotembea karibu yetu. Na tuko maelfu yanayomfuata. Hatusafiri kwa haraka lakini tunaendelea kusonga mbele. Kuna matumaini katika sura za wasafiri wenzetu kwa kuacha nyuma vyote vlivyotufanya watumwa ili kuendea nchi ambayo Mungu wetu ametuahaidi, nchi inayomiminika maziwa na asali, nchi inayotusubiri kuimilliki.

Tunagundua kuwa tumekuwa tukisafiri safarindefu, kwa siku chache tu. Mizigo yetu iko kwenye gari ambayo inasukumwa na kuvutwa na ng'ombe ambao tulipewa na majirani zetu Wamisri. Watoto wanakimbia kila mahali wakicheza michezo ya kujificha kwenye magari wakati tukitmbea. Hatuna cha kusaidia bali kukumbuka yote yaliyotekea siku chache zilizopita. Kabla maisha yetu hayajaliwa na kazi ngumu. Tulikuwa tukiambiwa yote ambayo tungefanya na ambayo tusingeweza. Sasa tuko peke yetu na kwa kiasi fulani hatuna uhakika kule tunakokwenda na jinsi gani tutafika huko. Usalama ni jambo la msingi.

Hatuwezi kusaidia bali kushangaa, ikiwa Wamisri watabadili nia zao na kutufuata. Ikiwa watafanya hivyo, tutaangamia. Na tukiishiwa chakula, tutaachwa kufia jangwani. Tunafikiria nini ? Musa anazidi kusonga mbele na sisi tunazidi kumfuata, Isipokuwa mapigo yaliyoipata nchi wakati alipoinua fimbo yake, na kiukweli alitwambia kukutana kwake na Yehova katika kijiti kilichowaka moto, hatumafahamu sana lakini haijalishi alimradi tunasonga mbele. Tuna mambo mengi tuayohitaji kujifunza. Kama tulivyosema tulikuwa tumezoea wenzetu kutwambia cha kufanya na kipi cha kutofanya. Tumekuwa watumwa kwa watu waliotutumia kwa maanufaa

yao tu. Walituweka vifungoni hakuna ambaye angetukoa. Maisha yetu yaliwekwa mateka na maadui zetu.

Tunakwenda kuweka hii wazi. Kiongozi wetu ni nanai? Ni Musa? Vipi kuhusu Aruni? Musa amekuwa akituelekeza kwa Mungu kama mkombozi wetu. Ana nafasi gani katika haya yote? Huu ungekuwa wito wa Mungu kwetu, wito wa kuacha yote yaliyotufanya watumwa kuitwa kuishi maisha huru? Lakini tunajua mateso tu. Hii ni nini kuishi maisha huru na kuachiwa kutoka vifungoni?

Sasa tuko hapa juani na tumechoka, tayari kwa kula na kupumzika. Kwanini usijiunge nasi? Hatuna chakula cha kutosha lakini unakaribishwa twende pamoja. Hatujui safari hii itachukua muda gani ila ninajua kuwa tunaelekea kusini mwa mlima wa Munu uitwao Sinai. Tusingekwenda mbali. Neno linasema kuwa tutakuwa katika nchi ya ahadi majuma machache yajayo!

Kwanini?! Tumesimama. Oh, hapana, neno limepita kwenye mstari kwamba kuna bahari mbele yetu. Je tutavukaje? Mtu mmoja anafanya haya. Oh, hapana, ona vumbi inayofuata! Sikiliza kishindo? Wamisri wanatufuata. Iwapo hawatuua haraka, najua watatufanya watumwa tena. Kiongozi wetu anafiri nini? Hii siyo nzuri. Tuko kama tumekufa!

KUANZA

Unapoendeliea kujifunza, *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu –Sehemu II* inaanza safari ya kubadili maisha yako yaliyosalia. Safari yako itakuwa ya kipekee kwako na itategemea kwa sehemu utayari wako na hamu yako ya kukua katika ufahamu wako wa Biblia na jinsi utakavyopenda baadhi ya wahusika wapya. Kujitoa kwako kwa masomo inakuletea matumaini ya kuimarisha maisha yako kama Mungu Asemavyo nawe katika Neno lako.

Unapaswa kuwa na vifaa vitano mikononi. Vifaa hivi vitatumiwa wakati wote wa masomo. Utazitumia muda wote wa masomo katika kukuwezesha katika kujifunza kwako.

1. Somo hili la kujifunza Biblia : *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu – Sehemu II*
2. Biblia toleo la Union Version). Kumbuka: Kama unanunua Biblia mpya tafuta Biblia yenye
    a. Biblia yenye yaliyomo
    b. Kolamu ya rejea, chiniya ukurasa
    c. Itifaki nyuma ya Biblia
    d. Ramani chache za msingi nyuma ya Biblia
3. Kalamu, penseli na kalamu yarangi
4. Daftari

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

5. Kadi

Kwa vifaa vilivyoorodheshwa katika #2 utakuwa umejizatiti kwa masomo yako tayari kwa kutembelea maandiko kwa mafanikio. Ukiwa unanunua Biblia usisite kuuliza muuzaji kwa msaada wa kufanya uchaguzi. Omba mwongozo hasa unapotafuta Biblia yenye rejea.

Usisite kuandika kwenye Biblia yako. Unaruhusiwa! Ndiyo maand kalamu zimejumuishwa. Ni Biblia yako ya kujifunza. Ifanye iwe yako kwa notisi zako, kupiga mistari, kuweka miduara na mishale.! Unashauriwa kutumia daftari kuweka kumbukumbu,.

Kila moja ya masomo sita limegawanywa katika sehemu tano. Sehemu hizi ni kwaajili ya kukusaidia kuendelea kwa mpango. Muda wa masomo yako ni juu yako mwenyewe. Wakati mwingine somo linaweza kutaka muda mwingi kuli ule ulonao na hii itakufanya utumie zaidi ya kipindi kimoja kukamilisha somo. Wakati mwingine utamaliza somo na kuendelea na linalofuata.

Kama hii ni mara yako ya kwanza kunza kujifunza Biblia, unahimizwa kuanza na somo la kwanza liitwaalo *Kuifanya Biblia Kuwa Yako.* Ni somo linalokupatia zana za kuanza safari ili kusaidia kujifunza kwako na kukuwezesha kuzunguka Biblia.. *Kuifanya Biblia Kuwa Yako* inaweza kupatikana kwenye mtandao wa www.FullValue.org. Masomo ya nyongeza yanaweza kupatikana kawa malipo.

- *Mpango wa Mungu Chaguo Letu* ni somo la sura kumi na mbili za kwanza za kitabu cha Mwanzao.
- *Ahadi ya Mungu Baraka Yetu* ni habari ya Abrahamu inayopatikana katika Mwanzo 12-25.
- *Uaminifu wa Mungu Tumaini Letu* ni habari za Isaka na Yakobo zilizoandikwa katika Mwanzo 25-36.
- *Msamaha wa Mungu Uhuru Wetu*, ni katika Mwanzo 37-50 Ni habari ya Yusufu na ndugu zake.
- *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu – Sehemu I* inajumuisha sura kumi na mbili za kwanza za kitabu cha Kutoka

Japo masomo haya yanashauriwa lakini si lazima kwaajil ya kusomo somo hili la saba, *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu – Sehemu II.*

Mwisho, inabidi ifahamike kuwa somo hili limeandaliwa kwaajili yako kukuwezesha kujifunza mwenyewe. Imetengeniezwa kutumika kirafiki. Kwa nidhamu fulani utakamilisha masomo kwa muda mfupi. Kwa wakati huohuo utafurahia somo. Utapata ufahamu mpya. Utahitaji kushirikisha ufahamu na maarifa mapya watu wengine. Utauliza baadhi ya maswali ya changamoto ambalyo yatakutakisha majibu. Ukitengemea kupata majibu unahimizwa

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

kukaribisha wanandoa aua marafikia kushirikiana nao katika masomo. Nidhamu ya kufanya kazi kwenye nyumba ya mazoezi kwa mfano, ni nzuri na rahisi kukiwapo ushirikiano na mtu mwingine. Kwa pamoja mnaendelea kutiwa moyo na kuhamasishwa Labda wewe na mwenzi wako mnataka kualika wanandoa wengine ili kujifunza pamoja maneno ya Mungu kwenye Biblia. Labda unashiriki kanisa fulani lenye mazingira yanayofaa kufifunza Biblia, unahimizwa kuunda kikundi ambacho mnaweza kuwa mnakutana mara moja kwa juma kwaajili ya kukua pamoja kwa kujifunza Biblia. Kumbuka kila mtu kwenye kikundi ni wa muhimu hata kikundi kikiwa kikubwa au kidogo. Kila mtu ni wa faida kwa kikundi chote. Ni wakati wa kuanza! Fungua Biblia yako Kutoka 12:40 sasa anza safari.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Somo 1 – Sehemu 1

UTANGULIZI: Tulipomaliza *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu-I* Waisraeli walikuwa wakitoka Misri. Hawa watu walikuwa wamevumilia ukatili wa Farao ambaye alikataa kuacha watu wa Mungu kwenda jangwani kwenda kumwabudu. Alitambulishwa kwa Musa kiongozi wao na kwa ndugu yake Aroni ambaye Mungu alimchagua kama msemaji wa Musa.

> Japo Musa alidaia kuachiliwa kwa Waisraelie kutoka utumwa wa Misri, Kwa kiburi Farao alikataa kuwaruhusu waende. Ili kuwezesha uachilio wao Mungu alileta hukumu Misri kwa mapigo ambayo mwisho aliharibu nchi. Pigo la mwisho liligharimu uhai wa mzaliwa wa kwanza wa kiume wa Wamisri, akiwamo na wa Farao na kuwaamuru Waisraeli kuondoka na mali zao zote. Wamisri wakohofia maisha yao waliwafukuza Waisraeli kutoka kwenye nyumba zao Walianza safari yao kwenda nchi ya ahadi na Musa akiwa kiongozi wao. Hapa ndipo somo letu linaporudi.

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 12:40-42.

- Tunapata ujumbe gani kutoka mistari hii? ____________________________

  ____

Kumbuka: wa kukumbusha Kutoka, Vitabu vyote vya Walawi, Hesabu, na Kumbukumbu la Torati vinaelezea juu ya ya safari ya Waisraeili kwenda nchi ya ahadi, nchi ya Kanaani. Kwasababu kuna mafundisho mengi kiasi hicho katika vitabu, ni sura chache na mistari itakayojumuishwa katika somo hili. Pamoja na hayo unahimizwa kusoma ambavyo hukuelekezwa pia. Jiadhari usije kugubikwa na habari nyingine ukapoteza habari ambazo hufunua kujali kwa Mungu na tabia ambayo Angetaka tufahamu kuhusu Yeye ni nani na sisi ni aki na nani tunapoishi katika uhusiano na Yeye. Hebu tuanze masomo!

KAZI YAKUFANYA: Soma Kutoka 13:17-22.

ZOEZI:

- Chukua nafasi ya kufungua ramani na kuangalia njia ya Wasiraeli waliyochukua kwenda nchi ya ahadi. Ni ipi ingekuwaa ni njia sahihi? ___________________

  ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Sababu ya Mungu kutowapitisha katika nchi ya Wafilisri kupitia pwani ilikuwa nini? ____

  Wafilisti walikuwa wapiganaji wakubwa, wenye utaalamu na tayari kwa silaa za kitaalamu. Walidai himaya ya pwani ya Mediteraniani amabayo ilielekea kusini mwa Gaza na Jopa kuelekea Kusini. Unafikiri ilikuwa ikoje kwa Waisraeli kuacha Misri kwa ghafra na kukutana ana kwa ana na hawa watu katika vita? ____Uamzi huu unaelezea nini juu ya Mungu na uhusiano wao na Wasiraeli? ____
- Mstari wa 18 unasema, "Kwahiyo __________ aliwaongoza watu… walifuata mwelekeo gani? ____
- Katika mstari 19 tunajifunza nini? ____ Yusufu hakusahaulika. Waisraeli walikumbuka kiapo walichoapa (Mwamzo 50:25). ____
- Mungu Aliamua kujidhihirisha kwa njia tofauti. Ni zipi zilikuwa njia mbili na kwasababu gani?
  1. ____
  2. ____

  Katika mstari 22 ni mahali au nafasi gani katika uhusiano na watu? ___ _____________________________ Niafasi hii ingeleta ujumbe gani kwa Waisraeli? Tazama pia mstari wa 18. ____

Lesson 1 – Part 2

UTANGULIZI: Kutoka 14 ni mwendelezo wa ukombozi wa Mungu toka maadui zao, mfalme wa Misri na maofisa wake. Mtu anaweza kudhani kuwa habari za kutoka ziliishia pale ambapo wana wa Israeli walipochukua mali za Wamisri na kuwaacha na majonzi. Msomaji anataka avute pumzi ya nafuu. Mwisho wako huru! Lakini mwovu hakati tamaa ili aendelee kuweka Israeli chini ya utumwa .

Unapoendelea na habari hii usikose kuona *ukweli* wa habari. Uliza swali: Neno linatwambia nini? Baadae uliza: *Ukwel*i uko wapi juu ya Mungu ambaye habari hii inaeleza? Tunajifunza

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

nini kuhusu aiba ya wahusika, jinsi anavyojali watu wake? Anataka uhusiano gani na watu wake? And, finally, in this study we want to look for meaning and *application* for our own lives. We need to ask the question: How does this event that happened so long ago have any relevance for my life today?

KAZI YA KUFANYA: Hebu tuendelee. Soma Kutoka 14:1-31. Kumbuka: Ukijaribu kutafuta mahali pa eneo fulani iliyotajwa, unaweza kupata matatizo. Baadhi ya maeneo hayaonekani kwenye ramanni kwasababu historia haionyeshi maeneo halisi ya maeneo haya ya zamani. Kwaa mfano, eneo halisi ya bahari ya Shamu inakopita hapafahamiki, pamoja na hayo watafiti walifikiria uwezekano wa mahali panapowezekana ambapo Biblia kufuatana na Biblia.

ZOEZI:

- Katika mstari wa 1 na 2 Bwana Anamwelekeza Musa mahali watakapoweka kambi. Mungu Anatoa hoja gani katika mstari wa 3?

  ____

- Mungu anamwambia Musa kitu gani kitakachotokea katika mstari wa 4?
  - Kwa Farao? ____
  - Kwa Mungu? ____
  - Kwa Wamisri? ____
- Kwa muda turudi Misri (mstari 5)…
  - Kulitokea nini kwa Farao na maofisa wake? __________________
  - Hofu yao ilikuwa ni nini mstari 5)? ____________________________
  - Farao alifanya nini (mstari 6-9)? Alikwenda na nini 7 na 9?

    ____

    Uamzi wake unawezekana kutokuwa muhimu kufuatana na kinachokwend kutokea, hii itaathiri jeshi la Misri kwa njia tofauti.
  - Mungu Alifanya nini (mstari wa 8)?

    ____
  - Wamisri walifanya nini (mstari wa 9)? ___________________________
- Kama Farao alivyofanya…
  - Waisraeli wametishwa! Walipoona kuwa Wamisri wanawafuatilia wanamlilia Bwana. Walimwambia nini Musa?
    1. ____
    2. ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

3. ____
   - Mananeno ya mwisho ya mstari wa 12 ni yapi? ____________________

     ____

- Mstari 13-14: Kwavyovyote, iko njiapanda. Farao yuko nyuma yao. Bahari iko mbele yao. Wametegwa. Musa anawambia watu kuwa wanapaswa kufanya nini? Musa anawaambia watu kuwa Mungu atafanya nini?
  1. Watu: ____
  2. Watu: ____
  3. Bwana: ____
  4. Bwana: ____
  5. Watu: ____

Somo 1 – Sehemu 3

UTANGULIZI: Mmoja anahisi kuwa Musa amekata tamaa. Haya yote yanawatisha watu! Hii inaweza kuathiri kuwatangulia! Katikati kuana jangwa lisilo na mwisho na bahari mbele yao! vyote vilimtisha Musa kama kiongozi na watu aliowaongoza. Katika mstari wa 15 inasikika kama Musa pia anamlilia Bwana. Hali inapoonekana kuwa mbaya zaidi ni pale , Mungu anasema, "Ni wakati!" Yuko tayari kutenda na kumpa agizo Musa. Tendo!

ZOEZI: Ni wakati wa kusonga mbele, lakini kusonga wapi?

- Agizo la kwanza ni lipi katika mstari 16?

  ____

  Hebu tuchukue muda kusoma maana ya fimbo ya Mungu. Rudia vifungu hivi:

  Kutoka 4:17 ____

  Kutoka 4:20 ____

  Kutoka 7:19 ____

  Mungu alimwelekeza Musa kuchukua fimbo na kuitumia kutenda ishara ya muujiza. Musa alipotumia fimbo Mungu alileta hukumu juu ya Misri kwa njia ya mapigo lakini Alileta upendeleo wake, neema, na huruma yake kwa Waisraeli na kwa Wamisri. Katika mstari wa 16 tunaona Mungu akitenda kwa upendo kwa watu wake lakina karibu ataleta hukumu yake kwa juu Misri. Mungu anakwenda kufanya nini kufuatana na mstari wa 17?

  ____

Mwisho Mungu anakwenda kupata utukufu juu ya Farao na jeshi lake . Mungu anaweka nini wazi katika msrari wa 18? ___________________________________

- Tunaambiwa nini kuhusu malaika wa Bwana? _____________________________

  ____

  Tunaambiwa nini juu ya nguzo ya wingu? ________________________________

  ____

- Ni jambo gani lisilo la kawaida linatokaea katika mstari wa 20?

  ____Elezea kwa maneno yako kilichotokea baadae: ___________________________

  ____

KUTAFAKARI: Chukua nafasi kufikira jinsi ambavyo ingekuwa kuwa kama Mwisraeli. Kama mwana habari angekujia kwa maojiano kuhusus uzoefu wako, ungetaka dunia ijue nini?

____

____

Inawezekana umechoka kiasi cha kupungukiwa na hewa katika harakatti za kukimbia kufika ng'ambo nyingine. Wamisri na faraso za Farap ma majeshi yote ya misri ya wapanda farasi wanawafuata. Unafikiri kuwa walipokjutana na kuta za maji wangepiga magoti na kukiri kuwa Mungu wa Iseaeli ni Mungu hakuna Mungu kama yeye?

____

ZOEZI: Lakini mioyo ya Wamisri ilikuwa imefanywa migumu, sawa na Mungu alivyosema. Walifuata Waisraelie baharini. Katika kuangalia mara ya mwisho usiku Mungu aliwafanya Wamisri wachanganyikiwe. Inafurahisha kuona kuwa "kutazama kwa mwisho kwa usiku" ilikuwa ni shambulio la kushitukia lilipotokea. Ni kushangaza kwa namna gani! Ni kuchanganyikiwa kwa namna gani! Nini kilitokea kwa wanajeshai wa Misri 25?

____

____

Walichogundua Wamisri ilikuwa ni kupigna na wao wenyewe? Walikuwa Waisraeli ? Soma kwa makini. "Na Wamisri walisema, 'Hebu tuachane na Waisraeli! _____________ anawapigania _______ ________________ na wamisri.'" Kama ilivyo kazi ya Waisraeli ilikuwa ni kuondoka

Saomo 1 – Sehmu 4

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

ZOEZI: Mungu anatangaza hukumu yake kwa Misri. Masikini kama walivyokuwa, walitembea katika mtengo wa Mungu. Mungu alikuwa na Musa na Waisraeli waote.

- Walipovuka salanma tu, Mungu alimwelekeza nini Musa (verse 26)?

  ____

- Katika mstari wa 27 Musa alitii. Alinyosha mkono wake juu ya bahari na

  ____

- Mwisho wa hadithi ilikuwa ni nini? Kulitokea nini kwa Wamisri?____________

  ____

UTANGULIZI: Majeshi ya Wamisri yaliangamizwa kabisa. Mstari 28 unatwambia kuwa hakukuwa na waliopona. Soma tena mstari 29-31.

- Lakini Waisraeli…" Kuna tofauti gani kwa majeshi ya Farao. Niani aliyeonekana kuwa na uweza na nguvu? Nani aliyeonekana kupoteza? Nani aliyeonekana kuwa mtaalamu zaidi na mwenye jeshi lililojipanga vizuri? Nani alionekana hana kitu isipokuwa nguzo za moto na mawingu? Fikiria mlinganisho mwingine. Aliyeshinda na aliyepata hasara.
- Waisraeli wanatazama ufukoni wanaona maadui wamekufa. Kumbuka hofu yao na walivyopasa sauti zao kwa Bwana. Mashitaka yalikuwa:
  - __________ alituleta jangwani kufa
  - __________ ametufanyia haya
  - Ingekuwa bora kuwatumikia Wamisri kuliko ________ jangwani. Na sasa nani amekufa ufukoni?
- Bwna alionyesha nguvu yake kwa Wamisri. Hii ilileta tofauti gani kwa Waisraeli (mstari 31)?
  1. ____
  2. ____

TUNACHOJIFUNZA KUHUSU MUNGU:

- Katika Kutoka 13:17 tunaona Mungu akiwalinda watu wake. Ni maneno gani yanayotwambia haya? ___

  ____

  Njia fupi au rahaisi si lazima, iliyo nzuri na salama zaidi ni njia ndefu. Kwasababu ya kujali kwake alijua kuwa njia ndefu ndiyo nzuri…au vipi?
- Kumbuka malalamiko yao katika Kutoka 14:11-12. Tunajifunza nini kuhusu watu wa Mungu? ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Anawatunzaje wanapokuwa wamehofu na bila kuona mbali, kupofushwa na kukosa ufahamu juu ya nguvu zake?

____

Unafikiri nini juu ya nguzo ya wingu kuwaongoza mchana na nguzo ya moto kuwapa mwanga wakati wa usiku? Unafikiri wangeuthaminije muujiza huu, ambao Mungu wao alikuwa akiwatendea? ______

____

- Je ungefanya tofauti na Waisraeli walivyovanya? Kwa vitpi? Kwanini? ______

  ____

MATUMIZI: Uliiisha jikuta kwenye barabara ndefu kuliko ulivyodhami na inaonekana kutofika mwisho? Labda kazi yako au mahusiano vinaonekana kutokwenda popote na mategemeo yanaonekana kuwa ndoto tu, au elimu uliyotegeme kwa maisha yako ya baadae.…

- Ikiwa Mungu ni Mungu anayetujli na kutulinda, ninajuaje kuwa Anajali matatizo yangu ? ____
- Ikiwa ninajua kuwa Mungu Ananijali na kunitunza haimaanishi kuwa ni lazima nipate kazi au elimu niliyotegemea, inaaana gani? _________________ ____Ni kwa njia gani ninaweza kufahamu kuwa Mungu ni nani kutokana na Mungu Anayonitendea?

  ____

Unaweza kukumbuka kuwa huna huna matumaini umezungukwa na bila pa kwenda? ___

____

Ni wakati gani ulipoona kuwa adui anakushinda na kukudhaoofisha?

____

Labda unashindana na ulevi na tabia iliyokushinda ambayo inakufanya mpweka. Lbda katika maisha yako ambaye unaiga tabia yake mbaya. Labda unapigwa na hofu au mabonde yenye giza ya majaribu..

- Ni faraja gani unaweza kupata kutoka katiaka Kutoka 14:13-14?

  ____

- Unajua ukweli gani juu ya Mungu anayekuwezesha kusimama imara? Unafahamuje kuwa anakupigania?

  ____

Somo 1 – Sehemu 5

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

KUKARIRI: Habari hii ya wana wa Israeli kuvuka bahari inawezekana umeisha patat isikia kwa njia moja au nyingine. Umemaliza kusoma habari hii kama ilivyo katika Kutoka, kama unavyofanyia kazi somo hili mawazo yako yatkuwa yameumba picha fulani ya kipekee. Pamaja na mawazo ya hisisa, Mungu ametupa maandiko ili kuyafanya halisi. Unashauriwa kuweka kwenye kumbukumbu maandiko yanayokwenda na mazingira yanayopatikana katika Kutoka 14:10-14. Jeshi la Farao linakaribia. Katika hofu wanaona kungamia kwao. Wanaona kutekwa kwao, kuharibiwa, na kufa.. Katika hali ya hofu hiyo, Musa anatoa agizo alilopewa na Mungu katika matari 13 na 14.

Katika kadi andika mistari hiyo miwili. Iweka kwenye kumbukumbu. Siku zote hizi zinazofuata kumbuka ulipokutana na hali ya hofu, wakati maadui wanakaribia na unahisi kushindwa katkka kila kona. Kwa ufupi andika muda huu katika kadi yako. Unapoweka maneno haya ya Musa katika kumbukumbu tazama njia ambayo Mungu anaweza kuja kwako pamoja na amani yake ambayo inapita ufahamu wote. Pata uzoefu wa nguvu yake unaposimama imara na kuona ukombozi wako kadiri Mungu anapokupigania. Malizia kwa kuandika maneno yako yako ya kushukuru na sifa kwa uaminifu wake kujali na ulinzi.

SALA: Ee Bwana unanilinda na kunitunza. Ulita nguozo ya wingu kuongoza wana wa Israeli na nguzo ya moto wakati wa usiku. Ulionyesha kuwa uwepo wako ulikuwa pomoja nao. Asante kwa kuniongoza na ufahamu unaopatikana katika Neno lako. Asante kwa kunihakikishia tena uwepo wako hata wakati wa giza na siku za shida. Asante kwa kupigana vita yangu na kunipa ushindi juu ya maaduai zangu.

FUNDISHO: Katika Kutoka 15 tunasoma wimbo uliofuata ukombozi wao kutoka Wamisri. Fikiria furaha ambayo walikuwa hawajazoea, sherehe ya ushindi! Huu ni wimbo wao wa ushindi. Waliitikia kwa kumwimbia Bwana. Hii siyo mistari migumu na utachukua dakika chache tu kusoma. Kumbuka mambo hayo yanayoanza na "Nita" na elezea Mungu alichofanya. Na onyesha maneno yale yanayowatambuw kwa Wairaeli na kutambua kuwa Bwana ni nani. Inawezekana kila kolamu isijazwa na kila renea. .

Rejea	**"Nita…"**	**Mungu alichofanya**	**Mungu ni nani**
Mf. Kutoka 15:1	Imbia Bwana	Alitupa Farasi na waendesha farasi baharini	Aliinuliwa juu zaidi

Katika Kutoka 15:19 kunaufupisho wa yaliyotokea ambayo yaliletea Wasiraeli ushindi. Na mwisho, katika mstariwa 20 na 21 tunaona wanawakeke wakicheza na zeze wakiimba Miriamu, Musa na dada yake Aruni, nabii mwanamke.. Kumbuka maneno aliyoimba…

____

MATUMIZI: Wote walimwimbia Bwana kwasababu ameinuliwa juu! Hata sisi inatupasa kukumbuka hayo wakati Bwana anapotukomboa kutoka matatizo katika na hali yoyote katika maisha yetu ambayo tunampatia shukrani na sifa zetu. Maneno katika sura ya 15 yatakusaidia wakati ukisherekea ushindi Anaoleta katika maisha yako. Kwanini usifanye mazoezi ya kumpa shukrani na sifa? Bwana Aanafurahia ukimwambia jinsi Alivyo waajabu na mwenye nguvu!

Somo 2 Sehemu 1

UTANGULIZI: Sura zilizobakia za Kutoka, Walawi, Hesabu na Kumbukumbu zinatwambia habari za uzoefu wa wana wa Israeli jangwani. Musa ni kiongozi wao. Wakati wa kipindi hiki cha historia ya Waisraeli Mungu alikuwa kazini akitengeneza watu ambao watakuwa ushuhuda kwa mataifa mengine kwmba alikuwa Bwana Mungu wao na kwamba wao ni wake. Mungu aliwaahidi mababu zao kuwa Kanaani ilikuwa urithi wao. Sasa walisafiri katika kutimiliza ahadi hiyo kwa kumiliki kile Alicho waahidi.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Lakini mambo yalitokea njiani. Jamii ilitakiwa kutengenezwa na rekebishwa. Watu walihitaji kujifunza juu ya Mungu wao na uhusiano ambao alitaka kuwa pamoja nao. Walipaswa kufhamu jinsi ya kuishi na kuamini kuwa walipaswa kuogopwa na mataifa mengine kwasababu alikuwa Mungu wao. Na Waisraeli walipaswa kufahamu kuwa utii ulizaa Baraka kutotii ni laana.

Tunataka kubashiri kwa mara nyingine. Kumbuka Israeli walipokuwa, utumwani Misri. Kumbuka yale waliyoyazoea kutokana na kuvuka Bahari ya Shamu na kuangamia kwa jeshi la Farao. Sasa ni kimya. Wingu limeondoka na kiongozi yuko pamoja nao katika msafara. Kwa bahati mbaya wakati huu kulikuwa na changamoto safari ya jangwani. Tunagundua moja ya changamoto hizi katika somo hili.

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 15:22-27. Ni hitaji gani la msingi la watu?

____

ZOEZI

- Elekeza katika kundi lako. Jangwa la Shuri litaonyeshwa kaitka jimbo la Kaskazini la Penunsula ya Sinai. Unaweza hata kuona Mara ambapo habari hii inatokea.
- Ni kwa muda gani wamekuwa wakisafiri jangwani? _______________ Wamekuwa wakitafuta nini? _______________ Mwisho walipotafuta maji tatizo lilikuwa ni nini? ____
- Ni itikio gani la haraka toka kwa watu? ____________________________
  Wasema nini kwa Munsa? ____
  Kumbuka, ilikuwa si muda mrefu Mungu alipoonyesha nguvu yake juu ya bahari.
- Tayari kiongozi anashambuliwa. Kiongozi wao anamlilia nani? ______
  - Bwana anamwaonyesha nini Musa? ________________________________
  - Musa anafanya nini na hicho? ________________________________
  - Kunatokea nini? ____
- Mungu anatangaza, sheria ya watu kufuata kama njia ya kuwapima. Sheria hii ina sehemu mbili ndani yake. Sehemu ya kwanza inaanza "iwapo uta" na sehemu ya pili inatoa ahadi ya "Nita."

Kama uta…	**Nita…**

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Nani anawakumbusha kuwa ni? ___________________________________
- Anawaambia kuwa anafanya nini? ____________________________________

  Mungu .anapenda kuwakumbusha uhusiano wao kuwa ni watu wake na yeye ni Mungu wao
- Wanafika wapi katika mstari wa 27? ___________________ Onyesha Elimu katka ramani yako. Utaikuta kusini mwa Mara.
  - Elezea Elimu ____
  - Hatujui walikuwa umbali gani katika safari yao lakini mtu anaweza kukadiria lakini mtu anaweza kufikiria utasa na joto la jangwa walilovumilia. Ulikuwa ni msaada kiasi gani kwa maji haya kwa kikundi hiki! Inaonekana kama Mungu anasema, "Najua mnahitaji maji na nitawapatia Anawaleta Elimu penye chemichemi 12 za maji!" Alijua hitaji lao la maji la kuwapoza na kivuli cha kuwafariji cha michikichi. Kumbuka. Elimu iko katika eneo la bonde la maji. Neno "Elimu" lina maana ya mti (au afya) mkubwa."

Somo 2 – Sehemu2

UTANGULIZI: Mungu kwa uzuri na kwa kiasi kikubwa aliwapatia wana wa Israeli wote maji.. Baada ya kuacha maji Elimu kuelekea jangwa la Sini kusini. Wlikuwa barabarani tena kwa siku kadhaa. Chakula walichotoka nacho Misri kimeishaliwa au kuharibika kwa muda mrefu. Kundi lilikuwa na njaa! Chakula lilikuwa hitaji lao la pili..

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 16:1-5.

ZOEZI: Baada ya kusoma sehemu hii, ni kitu gani cha kwanza unachogundua kuhusu Waisraeli? ____

- Maoni yao yalikuwa nini? ____

  Tumia muda kusikia waliyosema kula Misri. Tazama Kutoka 3:7; Kutoka 6:5. Ni kwa haraka kiasi gani walisahau.
- Wlimnung'unikia nani? ____
- Bwana alimwambia nini Musa katika mstari wa 4?

  ____
- Maelekezo yake yalikuwa nini katika mstari wa 4 na 5?

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

  - Watu walikuwa karibu ku

    ____

  - Siku iliyofuata ____

- Mwishoni mwa mstari wa 4 anatoa kauli ya kufurahisha. Jaribio lilikuwa lipi wakati huu? ____

  Hili lilikuwa liwe jaribio la utii. Mungu alitaka kuwapa fursa ya kuonyesha upendo wao kwake, kumtambua kama Bwana wao, Mungu wao.

FUNDISHO: Katika mahusiano ya afya mzazi hujenga uhusiano na mtoto, kwakumuonyesaha upendo kwa kumpa mahitaji yake Kadiri mtoto anavyokua mzazi humfundisha utii. Mtototo anatakiwa kufuata maelekezo ya mzazi. Utii ndiyo njia mtoto hutumia kuwasiliana na mzazi. Mtoto hutii na kwa hiari hutii maelekezo ya mzazi. Utii ndiyo itikio la mtoto kwa uhusiano wa upendo ambao kwanza huanzishwa na mzazi.

MATUMIZI: Kumbuka utii ulipotumika kupima uhusianao wako na wazazi, watoto, marafiki, wafanya kazi wenzako.

- Nani hutoa jariibio?____
- Itikio lilikuwa lipi? ____
- Matokeo yalikuwa nini? ____

  ____

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 16:6-8.

FUNDISHO: Malekezo ya Mungu kwa Israeli 4 na 5 ilonekana rahisi vya kutosha Lalini ni jambo gani kubwa lililotkaiwa kutajwa. Lilikuwa ni lipi katika mstari wa 6-8

____

- Mttoto anapo nung'unika tatizo linaweza kuwa nini? Inawezekana mtoto hapati anachotaka. Au kunung'unika kunaweza kutokana na .kuangalia nyuma na kujuta "Kama inge…" (mstari 3). Kutopata njia yake ni sura ya nje. Hoja y kina ni ipi? Tunaambiwa kuwa Mungu alitaka wana wa Israeli wafanye nini katka msttari wa 4?

  ____

- Wote tunapinga mamlaka. Tunataka kuwa viongozi, wasimamizi. Bwana alikuwa anasisitiza kuwa ni Mungu waona amemchagua Musa kama kiongozi wa watu. Musa na Aruni walikuwa watu wa mstari wa mbele wa wa mashambulizi katika mstari wa 2 na 3 lakini Musa anafafanua nini juu yao mstari 7?

  ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Walimnung'unikia Musa na Aruni. Je watu hawa wangeweza kutoa chakula kwa watu wengi kama hao? Musa anasema nini katika mstari wa 7? "Sisis ni nani ____." Bwana ndiye angetoa nyama zotea na mikate waliyohitaji.
- Ni nini tamko la Musa katika mwisho wa mstari wa 8? ____

Somo 2 – Sehemu 3

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 16:9-18.

ZOEZI:

- Mstari 9-10: Musa alileta jamii yote mbele za Bwana. Unakumbuka Bwana alivyowajia watu jangwani? ________________
- Msrari wa 11-12: Mungu aliitikiaje kwa manung'uniko ya watu? ____ ____
- Mstari 12: Wangefanhamu nini baada ya kula mikate na nyama na matumbo yao sasa yalikuwa yamejaa? ____

KUTAFAKARI: Haionekani kuwa geni kiasi kwa Mungu kuonyesha nguvu ili kuthibitisha kuwa ni Bwana? Hebu tufanye marudio. Kumbuka rejea za mazingira ambamo Mungu alisema maneno kama haya, "Na watajua kuwa mimi ni Bwana."

Reference	**Situation**
Kutoka 6:2, 6-8	
Kutoka 14:4,18	
Kutoka 15:26	

Mara nyingi Mungu alisema, "Kisha mtajua…" Hakutaka tu Waisraeli kujua kuwa alikuwa Mungu wao bali Wamisri na watu wengine pia. Alichagua kujishikisha kwa watu hawa, wle wanao nung'unika na kumlalamikia na mtumishi wake Musa. Zaidi ya hayo alijidhihirisha nguvu zake kwao. Mungu angekuwa nvumilivu na asiye mwepesi wa hasira kiasi gani, akileta

neema yake kwa watu waliojutia nchi waaliyotoka? Wanamnung'unikia Mungu aliyekusudia kutimiza ahadi aliyoahaidi kwaajili ya uzao wa Abrahamu kabla (Mwanzo 17:1-8).

Kwa mara nyingine katika Kutoka 16:12 Anasema , "Kisha mtajua kuwa mimi ni Bwana Mungu wangu"

ZOEZI: Katika mstari inayofuata kwa maneno yako elezea yaliyotokea. (mstari 13-18)

____

- Swali: Je ungekuwa jangwani bila matumaini kwa nyama, ungefanyaje siku ya kwanza kware walipovamia kambi? Imani? Kutoamini? Je unafiiri unge "ua kuwa mimi ni Mungu wao?" ______

  ____
- Swali: Kama ungekuwa jangwani bila matumaini, lakini una nyama ya kware kabla, ungefanyaje asubuhi inayofuata zikiondoka,? Imani? Bila kuamini?

  ____
- Waisraeli walifanya nini juu ya ukungu mwembamba katika mstari5?________________
- Mungu alikuwa ameagiza nini katika mstari wa 16?

  ____

  Na kila mtu alikuwa ya kutosha!

Somo 2 – Sehemu 4

KAZI YA KUFANYA: Soma Yohana 16:19-30.
UTANGULIZI: Musa anawaamrisha watu, "Hkuna mtu anayepaswa kutunza chochote hadi asubuhi. Anaita watu kwaaliji ya utii. Watu wana uchaguzi. Kwa urahisi tunaweza kuunganisha mazingira ya jangwani na bustani Adamu na Eva na nyoka (Mwanza 3). Mungu pia anawapa maelekezo. Hawakupaswa kula matunda kutoka kwenye mtu wa mema na mabayal vinginevyo wangekufa. Nyoka aliwapa changamoto kama kweli Mungu alisema hivyo. Na kama ndivyo alimaaanisha nini. Changamoto hiyohiyo inaletwa kwa Israeli . Wengine walitii amri ya Mungu ya kutotunza chochote hadi asubuhi . Mstari wa 20 unaanza, "Pamoja na hayo…" baadhi hawakutii. Hawakumsikiliza Musa. Walitunza sehemu hadi kesho yake.

KUTAFAKARI: Mwingine anaweza kusema kuwa hatuwezi kuwalaumu. Wangeaminije kuwa kesho kungekuwa na kingine? Je unadhani kuwa ungekusanya kwaajili ya siku moja au

ungekuwa yule ambaye usingejali Musa' maeliekezo? Eleze amwenyewe.

____

____

ZAOZE:

- Mambo hayakuwa mazuri kwa baadhi ya wanana wa Israeli kwa mara ya kwanza. Nini kilichotokea kwa chakula kilichotunzwa hadi asubuhi?

  ____

- Musa alichukua hatua gani kwa kutotii kwao? _________________________
- Kwa sasa, Waisraeli walianzaanza haraka utaratibu wa kawaida kwa utii walikusanya kadiri walivyohitaji kabla hakijayeyuka.
- Kulikuwa na maelekezo gani ya siku sita? ____________________________

  ____

  Kwanini maagizo ya siku hii yalikuwa tofauti kwa siku nyingine (mstari 23)?

  ____

  Kutumia hali iliyokuwapo, labda ilikuwa hivi, "Nunua na pika kila siku isipokuwa siku ya sabato." Kulikuwa na sababu gani ya hii? ____________
- Kinachofuata kwa neno "sabato" unaweza kuwa na herufi ndogo ya ilaliki inayoweza kukuelekeza kwenye mstari wa 23 katika kolamu ya rejea. Mwanzo 2:3 inaweza kuorodheshwa. Fungua Mwanzo 2:3 soma tena pumziko la kwanza?

  ____

- Malelekezo katika msttari 26 yanasema kuwa kulikuwa na ukusanyaji wa chakula mara mbili. Kisha mstari wa 27 unaanza na neno ambalo linaonyesha tatizo. "Pamoja na hayo…" Pamoja na hayo watu walifanya nini? ____________________________
- Musa alikuwa amekasikia watu mstari 20. Katika mstari 28 Mungu amekasirika watu. Amawaambia baada ya kuwa na pumziko la sabato. Anasema nini (mstari 29)?

  ____

MATUMIZI: Baasa ya Mungu kuumba mbingu na nchi alipumzika. Anataka pumziko kwa watu wake pia. Aliju akuwa asipoweka sheria hawatakuwa na siku moja ya kupumzika katika juma. Siku ya Sabato ni takatifu, siku Anayotoa kwaajili ya hali nzuri na afya ya watu. Katika kujifunza Biblia somo la *Mpango wa Mungu Chagua Letu* maana ya pumziko la sabato ilielezewa. Sasa Mungu anataka watu wake watafakari juu ya dunia na jinsi njia mojawapo wanavyopaswa ili kuwa na siku ya kupumzika. Hii inatenganisha taifa la Israeli na mataifa

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

mengine. Mungu wa Israeli Alijali watu wake. Alijua hitaji la kupumzika. Pumziko humpa nafasi ya kumtafakari na utoaji wake wa rehema. Pumziko huwapa nafasi ya kuabudu na kufurahia uumbaji wake na thamani ya uhusiano wake na wengine. Tunapofanya mambo haya tunashiriki pia katika pumziko.

Swali linalopaswa kuulizwa: Unatumiaje siku yako ya sabato? Unafanyaje kuburudisha mwili wako na moyo nafsi yako kwa kipindi hiki cha masaa 24?

____

Maisha yanayotambua ni ushuhuda duniani kuwa hafahamu pumziko.

Somo 2 – Sehemu 5

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 16:31-36.

ZOEZI: Waisraeli walipoona utando mwembamba, walisema, “Hii ni nini?” Hawakujua. Walikuwa hawajaono kitu kama hicho kabla.

- Waisraeli wailitaje chakula hiki kigeni katika mstari wa 31? ___________________
- Kumbuka maelezo: ____
- Mungu aliamuru nini katika mstari wa 32?

  ____

  Mungu alitaka kizazi chote kufahamu kuwa watu hawa walilishwa na Mungu. Inafurahisha kusikia kuwa manna ingeoza kama ingetunzwa hadi kesho yake lakini Mungu aliamuru kuwa baadhi ingekusanywa na kutunzwa katika kopo imbayo ingetunzwa kwaajili ya kizazi kijacho kuona.
- Aruni aliweka wapi kopo la manna (mstari 34)? _______________________
  Ushahidi baadae uliitwa sanduku la Angano ambalo lilitunza vitu vingene kwa kumbukumbu ya vizazi vitakvyofuata.66
- Ni kwa muda gani Mungu alitoa manna?

  ____

TUNACHOJIFUNZA KUHUSU MUNGU: Vitu viwili kwaajili ya kuishi kwa binadamu ni chakula na maji. Haya mahitaji ylikuwa bayana mara tu baada ya kutoka Misri. Mungu aliwapigania vita vyao na Misri na kuwawezesha kuvuka bahari ya Shamu katika ardhi kavu. Nao walikuwa wakielekea nchi ya Ahadi wakiongozwa na Mungu. Alionekana kwa wote

alipojidhihirisha katika wingu wakati wa mchana na moto wakati wa usiku. Lakini uwepo wake wa nguvu ulikuwa hautoshi kwa watu. Walipohofu Wamisri baharini walimlilia Musa wakilalalmika kuwa ingekuwa bora kutumikia Wamisri badala ya kufa jan'gwani. Walipokabiliwa na maji machungu Marah, walinung'ungunika kwa Musa na kusema, , "Tutakunywa nini?" Hata walipoishiwa chakula , walikumbuka vyakula walivyokuwanavyoa Misri. Tena walimnung'unikia Musa.

Kiukweli pamoja na hayo, Musa aliwaambia kuwa walikuwa hawamnung'unikii Musa bali Mungu. Pamoja na kutoridhika kwao kote, tunaona Mungu Anaitikiaje? Katika bahari Anaingia vitani kwaniaba yao, Mara anafanya maji kuwa matamu, Katika jangwa la Sini anawapa nyama na mana kula. Na alifanya haya yote kwa miaka arobaibi!

MATUMIZI:

- Unaweza kumwelezeaje Mungu tunayekutana naye katika somo? __________

  ____
- Ni Mungu unayemfahamu? Ni kwa njia ipi amejidhihirisha kwako? Ni kwa njia gani ulimjua? ____

  ____
- Ni wakati gani ulikutana na Mungu mvulivu anayekupatia mhitaji yako yote, wakati ukiwa kama Israeli,ulijua kuwa ni Bwna Mungu wako? ______________

  ____

SALA: Ninaweza kukushuru na kukutukuza kwa kwa uvumilivu wako na upendo ambao huvumilia pasipokujali mashaka na hofu. Wewe ni Bwana Mungu wangu. Uko maishani mwangu sawa na ulivyokuwa kwa Israelil. Unasikiliza manung'uniko na malalamiko yangu sawa na unavyosikiliza yao. Bado unasamehe kutokuamini kwamgu. Unaendelea kuniparia chakula change chote kwa uaminifu.kila siku. Ninakuomba ufumbuae macho yangu nikuone kama Mungu mvulivu na unayetunza unayetaka kunimiminia Baraka.

Somo 3 – Sehemu 1

UTANGULIZI: Kwasababu mafuncishao 17 na 18 hayawezi kuwa kwa kina, tumia muda wako binafsi kujizoeza sura hizi. Katika Kutoka 17:1-7 kunatokea tukio lingine. Waisraeli wanaishiwa maji tena na kwa mara nyingine wanamnung'unikia Musa. Walimuuliza Musa kwanin waliletwa

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

kufa jangwani. Haya mazungumzo yametokea kbla ya tulivyoona katika somo la 2. Kwa mara nyingine, Mungu kwa neema Anatoa maji.

Katika Kutoka 17:8-16 tuko tayari kwa vita yao ya kwanza. Ni nani aliyewashambulia? Soma habari hii wewe mwenyewe na uone jinsi Mungu aliyvyowapa ushindi. Habari hii ni mfano wa nguvu za maombi inaweza kukutia moyo unapoimarisha maisha yako ya maombi.

Katika Kutoka 18 tunajifunza kuwa Yethro, babamkwe wake wa Musa, anakuja kutembelea jangwani kutoka Midiani. Alikuja na nani? Kwanini alikjuja? Musa alimshirikisha nini? Yethro aliona nini na alitoa ushauri gani kwa mkwe wake ? Baasa ya matembezi Yethro alirudi nyimbani.

ZOEZI: Karibu miezi mitatu imepita tangu Waisraeli watoke Misri (Kutoka 19:1). Wamekwenda mbali kusini mwa Penunsula ya Sinai katibu na mlima wa Mungu katika jangwa la Sinai. Mungu alimwita Musa na kuimarisha Agano lake.

Anasemaje katika mstari wa 5? Kama uta ____________________________________

____Kisha ________

____

- Itikio la watu lilikuwa ni nini Musa alipowaambiwa maneno ya Mungu (mstari 8)?

  ____
- Katika mstari wa 9 Bwana Anamwambia atakavyomujia Musa. Atakujaje? ______
- Tena mstari 10-15 Anawapa maelekezo watu. Anapaswa wasisitize utakaso. b in Ni nini baadhi za kanuni za utakaso kwa ajili ya Bwana kuja?
  - ____
  - ____
  - ____
- Elezea kwa maneno yako asubuhi ya siku ya tatu (verse 16-19).

  ____

KUTAFAKARI: Mambo yote yaliyotajwa katika mistari hii, ni kitu gani kinakuwa mawazoni mwako katika mistari hii? Kwanini?

____Fikiria katika mawazo yako ingekuwa kama nini kwako kufahamu kuwa Mtakatifu wa Israeli, Mungu

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Mtakatifu Alikuwa anakuja na angeonekana kama moto na moshi kwenye kilele cha mlima?

____

____

Je utakatifu wa Mungu unakukera? Utakatifu wake unakufanya uanguke kifudfundi na kuogopa na kuheshimu jinsi alivyo? Je itikio lako binafsi lingekuwa lipi kama ungekuwa mmoja wa jamii iliyoweka kambi chini yam lima wa Mungu, Yahweh, Yehova akishuka juu ya mlima?

____

____

SALA: Ninasimama kwa kushangaa ninapokumbuka utakatifu wako. Ni wewe uliyeumba mbingu na dunia. Ni wewe uliyekuwap kabla ya wakati kuwapo. Ni wewe uliyegawanya maji yakameza jeshi la aduai. Ni wewe uliyetoa maji, nyama, na mkate ukaendeleza maisha. Sasa unaamua kuja na kukaa katikati ya watu wako. Asante kwa utaakatifu wako. Asante kwa______

____

Somo 3 – Sehemu 2

UTANGULIZI: Kutoka 20 andika amri kumi. Mungu alisema maneno yote aliyompa Musa katika mlima Sinai. Kumbuka baadhi ya mambo: Katika maandiko ya asili amri zilikuwa hazikupewa namba moja mbili nk., Si makanisa yote yanayotumia mfuatano wamba za amri. Katika somo la 3—Sehemu 2 na 3 tutasisitiza amri ya kwanza inayopatikana katika mistari ya 1-11 na kuonyesha amri zinazobaki katika sehemu 4 na 5.

FUNDISHO: Tuko tayari kuanza somo la amri, sheria ya Mungu kwa watu wake. Mambo fulani yanapaswa kufahamika kabla ya kuendelea. Tunapaswa kufahamu makusudi ya sheria. Kwanini Mungu Alitoa sheria yake? Sheria ya Mungu ilikuwa na sababu tatu tofauti. Moja ilikuwa ni kufanya watu wasifanye makosa ya hatari kwa makusudi. Mfano ni mauaji. Sawa na beria ya trafiki inavyotunza gari kugonga au kuua mtu, pia sheri ani kama beria kufanya watu wake kutofanya kufanya makosa ya hatari. Na kuhepuka kupiga au kuua mtu yoyote, kwahiyo Sheria inatumika kama beria. Makusudi mengine ya sheria yalikuwa ni yalikuwa ni kuonyesha watu kuwa ni wenye dhambi, kwamba dhambi imeingilia maisha yao pamoja na viumbe vingine. Maisha yao ilibidi yaonyeshe mfano wa Mungu, Mfano wake ambao aliuumba katika Mwanzo 1:27. ;Pamoja na hayo kwasababu ya dhambi kuingilia viimbe vyote, mwanadamu alipoteza mfano huu. Mfamo wa Mungu halisi ambao alipaswa kuonyesha uliharibika, Sheria ilikuwa kioo kilichoonyesha mfano wa Mungu ulioharibika na kuchukua mfano wa Mungu. Dhambi

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

haikuruhusu watu kuonyesha mfano wa Mungu kama alivyo. Dhambi humfunua mwanadamu alivyo, mwenyedhambi asiyetii.

Sheria ni kama mwongozo wa maisha yetu. Sheria ni utaratibu unaotuwezeshs kukaa katika njia ya kuishi kama Mungu anavyotaka tuishi katika uhusiano na Mungu na watu wengine. Tukikumbuka majukumu haya matatu ya sheria tuendelee na masomo yetu. Tutaptata changamoto kujikuta kwenye mazingira yanayofanana na kama haya kwasababu ni bora kukana ukweli kwa kujihesabia haki ya sisi ni nani na matokeo ya dhambi katika maisha yetu. Unatiwa moyo kuruhusu Roho wa Mungu kukupa ufahamu na uelewa anapotuonyesha mahitiji yetu kwa ukombozi wetu. Anarejesha hali yetu isiyofaa tunayoiona katika kioo cha sheria. Kutoweza kwetu kutii sheria huonyesha udhaifu wetu wa kujifanay awatakatifu mbele za Mungu. Matendo ya upendo wa Mungu, pamoja na hayo Alituokoa na kutupatia matumaini katika maisha haya na maisha yajayo. Kwa njia ya zawadi ya Mwana wake ambaye aliishi maisha ya ukamilifu akionyesh mfano wa Mungu wa utakatifu na kushika sheria pasipokushindwa, sheria haiwezi kutuhukumu tena. Warumi 4:25 inatukumbusha kuwa " [Yesu] alitolewa kwaajii ya kufa kwaaji ya kuhesabiwa haki kwetu." Anatuwezesha kuishi na kuonyesha mfano wa yule aliyetakaswa, aliyefanywa haki kwatika uhusisano wetu na Mungu. Na yote yanakuwa kwaajili ya Yesu!

ZOEZI: Katika mstari wa 2 Mungu anatakamka kuwa ni Yeye atoaye sheria hizi.

- Anasema kuwa Yeye ni nani? ____

  Anasema kuwa amefanya nini? ____

  Huyu ni Mungu yuleyule aliyewaleta salama kupitia baharini ma ni Mungu yuleyule ambaye maadui wanafahamu kuwa ni Bwana ,katka (Kutoka 14:18). Inawezekana una mistari ya rejea iliyoorodheshwa baada ya neno "Mungu." Rejea utakuelekeza Mwanzo 17:7. Katika mistari hii Mungu anasema kuwa anathibitisha ahadi yake na Abrahamu na uzao wake. Mungu anasema nini katika mwisho wa mstari wa 8?

  ____

- Mungu anadai akuwa yeye aliyewato *nje ya MIisri, nje ya* nchi ya utumwa. Ni yeye aliyetoa Abrahamu *nje ya* Uru ya Wakardayo. . Kama Abrahamu alivyoletwa katika nchi ya Kanaani nchi iliyotolewa na Mungu kwa watu wake w agano., sasa ame *watoa kweye* utumwa *kwend* this nchi hii ya ahadi. Akiwa amejitambulisha, Anatoa masharti, mwongozo na sheria wale aliowakomboa na sasa .wanadaiwa kuwa wake.
- mstari 3: kwa jumla, hii inachukuliwa kuwa amri ya kwanza. Ni ipi?

  ____

  Inashangaza kuifikiria! Kama amri hii ingetuzwa, kusingekuwa na haja ya nyingine tisa!

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

KUTAFAKARI: Ungeuliza swali: Kulikuwa na haja gani amri hizi kutolewa? Kama ungepatwa yale yaliyowapata Waisraeli tangu Musa arudi Msiri kama mkombozi wa watu wa Mungu kutoka utumwani, unadhami ungepata shida ya kutekeleza amri hizi? Tunaambiwa kuwa hatupaswi kuwa na miungu mingine pamoja na Mungu.

- Hii inasemaje kuhusu kawaida ya watu kuwa na miungu mingine? ___________

 ____

- Kama Mungu aliweka sheria kupingana na hali hiyo, inasema nini kuhusu na tabia yangu ya kuwa na hali hiyo?

 ____

ZOEZI

- mstari 4 unafikiriwa na watheolojia kuwa marudio ya mstari wa 3 kwahiyo imeunganishwa na amri ya kwanza. Nyingine hutenganisha mbili, kutoa a tofauti ya kuipa namba amri zilizosalia. Kumbuka Biblia haizipi namba. Amri ni nini ?________________________

 ____

- Mstari 5 humaanisha kuinamia aku kuabudu chochote ambacho mtu ameumba, kinyago chochote ambacho huwa badala yake (Mungu) aliyeumba. Amri ilikuwa kuabudu muumbaji, siyo aliye au kilichoumbwa. Ni sababu gani iliyotolewa katika mstari 5 na 6?

 ____

- Katika mstari wa 5 Mungu anadai kuwa Mungu mwenye wivu. Mungu anatumia neno wivu katika mstari huu kumaanisha upendo wa kweli kwa watu wake; Hataki chochote kuchukua nafasi yake na upendo wake.

KUTAFAKARI: Kwanini Mungu alisema kuwa tusingetengeneza sanamu na kwamba vitu hivyo havipaswikuabudiwa?___________________________________

Ninatoa sababu ya Mungu kujali hili? Ni sanamu gani nimetengeneza, kama kweli ni mkweli na nafsi yangu, ninapaswa kukubali kile ninachotamani na kuamini kuliko Mungu?

____

Mungu anasema kuwa tukiabudu tulivyoumba ni dhambi na tunaonyesha chuki kwake. Anaendelea kusema kuwa kutotii kutaadhibiwa. Katika mstari wa 6 anasema kuwa ataonyesha ___________________ kwa wale ambao ____________ _____________ Amri zake. Tamaa ya moyo wake ni sisis kuishi karika uhsusiano na yeye. Upendo wetu kwake unaelezewa kwa kumtii.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

SALA: Ee Bwana Mungu, Umeamru nisiwe na miingu mingine tofauti na wewe. Umeamuru kuwa sipaswi kukufananisha na chochote kilichoumbwa mbinguni na duniani. Unapenda sana niwe wako. Unataka uwe Mungu peke yako maishan mwangu. Hutaki kufananishwa na miungu mingine. Chumguza moyo wangu, Ee Mungu na uone kama kuna mungu yeyote ambaye nimemweka mbele yako. CHunguza moyo wangu. Niongoze kutubu, kuacha kutotii kwangu na niwezeshe kukuabudu wewe tu.

____

____

Somo 3 – Sehemu 3

UTANGULIZI: kaatika sehemu 2 tumejifunza Mungu alichosema kwa Israeli. Kaika mstari 2 Anasema kuwa a ni Bwana, Mungu wa Israeli, Aliyewatoa Misri kutoka nchi ya utumwa. Amri inaelezea watu kile alichotegemea kutoka kwao, walichopaswa kufanya. Tulijifunza kuwa ni Mungu mwenye wivu (mstari 5) na alidai kuwa Israeli hawana Mungu mwingine zaidi yake (mstari 3). Alitaka kuwa yeye anayeongoza na kutawala maisha yao. Hakutaka kushindana na sanamu iliyotengenezwa mbinguni au duniani, au majini , (mstari 4). Na aliahidi kuadhibu wote walioonyesha chuki na kutotii amri zake na kuonyesha upendo wake kwa wale wampendao kwa kutii amri (mstari 5, 6). Katika sehemu 3 tutaedelea na mstari 7 hadi 11.

ZOEZI:

- Andka amri katika mstari wa 7: ____________________________________ ____Kwa kufanya kauli ya kukubali , andika Mungu *anayofanya* kufuatana na mstari huu:

  ____

KUTAFAKARI: Kumbuka jina lako mwenyewe. Ni thamani gani unayolipa jina lako? Fikiria mazingira ambayo jina lako lilitumiwa vibaya ______________________________

- Wakati mtu akikusingizia, hii inafanya nini kwa jina lako? ___________

  ____
- Mtu akichezea jina lako hii inafanya nini kwa jina lako? ______

  ____
- Kwa ukaidi mtu akikushitaki, hii inafanya nini jina lako? ______

  ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

MATUMIZI:

Jina la Bwana likitumiawa vibaya inatokea nini kwa jina hilo? ____

____

Mungu anawajibisha watu kwa jina lake. Jina lake likitumiwa vibaya, Anayetumia jina lake vibaya anatiwa hatiani. Hii inaweza kumaanisha nini kwako?

____

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 20: 8-11.

UTANGULIZI: Tulipijifunza habari za uumbaji katika Mwanzo 1-2 (*Mpango wa Mungu Chaguo Letu)* tulijifunza kuwa baada ya kuumba vyote alivyofanya Alichagua kupumzika katika siku ya saba (Mwanzo 2:1, 2). Tugusa hili tena katika Mwanzo 16:29 tulipoambiwa kuwa Waisraeli waliambiwa kukusanya mara mbili katika siku ya sita kwasababu katika siku ya sabato watu walipaswa kupumzika.

ZOEZI:

- Kutoka 20:8 tumeona hii ikifanyika katika amri. Andika amri katika mstari wa 8:

  ____

- Hii inasiikika kwa urahisi! Lakini Mungu aliendelea kuelezea alichomaanisha kwa "kukumbuka siku ya sabato." Alisema nin katika mstari unaofuata?
  - Mstari 9: ____
  - Mstari 10: ____
- Mstari 11 unaelezea mawazo yake yote ya kukumbuka sabato:

  ____

KUTAFAKARI: Unafikiri Mungu alitaka nini kwa watu wake kilichomfanya awekae agano la kukumbuka sabato na kuifanya siku takatifu? ____________

____

Ni kazi ya kufurahisha kupumizika siku ya Sabato. Kujaribu kupumzika kunaonyesha mengi tunayopanga kufanya siku ya sabato. Katika mawazo ya yale unayofanya siku ya sabato, ni mabadiliko gani yanapaswa kufanyika katika msisha yako kukupeleka katika sabato ya kupumzika?

____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Mungu alitaka uumbaji wake kupumzika. Hii haimaanishi binadamu, lakini pia wanyama wanahitaji kupumzika kutoka wawindaji na kazi. Nyasi zinahitaji kukua, maua yanang'aa na ndege wa angani huimba. Mungu hataki watu wake wahakose hayo!

SALA: Kwa mata nyingine, Bwana ninaona ukamilifu awako, Ninatunza vyote ulivyoviimba. Unaamrisha siku ya Sabato kukumbukwa. Unaamrisha hayo kwasababu unajua kuwa niko sambamba na kazi, kazi. Mara zote inaonekana kuwa kuna ya kufanya kuliko ninayoweza kufanya.Uanfahamu kuwa ninihitaji kupjumzika kwaajili ya mwili wangu, nafsi yangu, na mawazo yangu. Asamte kwa kujali na utunzaji wako. Niwezeshe kutambua mahitaji yangu kwaajili ya kupimzika.

Somo 3 – Sehemu 4

UTANGULIZI: Baada ya kumaliza mstati wa 11 tunaendelea kujifunza amri zilizobaki. Mstari 12-17 una amri ambazo ladba zemezoeleka kwetu. Hebu tutumie muda mfupi kupitia kila amri na tafakari jinsi amri hizi za Mungu zinavyoathiri maisha.

KAZI YA KUFANYA: Soma 12-17.

ZOEZI: Amri zote isipokuwa mstari wa 12 zinaanza na neno "Usi."

- Kama mstari 8, mstari 12, inaanza na amri ya mlango wa kulia. Matari wa 12 unaaazaje? ____

  Amri inatwambia itupasavyo kuchukulia walio na mamlaka juu yetu. Inaanza na wazazi wetu. Heshima tunayowapa walio madarani inadhihirisha jinsi tunavyomheshimu Mungu aliyetupatia wazazi na walio madarakani. Tukijifunza kutii wazazi wetu, kwa mfano, tunajifunza kumtii Mungu. Tunapotii wazazi wetu, tunawaheshimu. Sawa na tunapomheshimu Mungu, tunamtii.
- Ni amri pekee inayotoa ahadi. Ni ahadi gani?

  ____

KUTAFAKARI: Amri hii inaweza kuibua maswali mengi katika mawazo yako. Kumbuka maswali haya unapotafakari maisha yako.

- Who are those individuals in my life whom I am commanded to honor? in the Nyumbani? taifa? shule? Kaizini? Zitaje: ____________________

  ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Niftajuaje kuwa nawaheshimu? ______________________________________
- Baadhi ya watu walio madarakani ni vigumu kuwaheshimu. Matendo na maneno yao hayapasa kuheshimiwa. Ninaweza kuwaheshimuje pamoja na kukosa utii kwao?

  ____
- Nitakabilianaje na ukweli kuwa wanaotii wenye mamlaka hawadumu?

  ____

ZOEZI: Andika amri katika mstari 13. _____________________________

- Kipi kilichozuiliwa? Unaweza kurudia Mwanzo 4. ____________________
- Katika nyongeza kuchukua maisha yam wingine, amari hii ina nini kingine?

  ____
- Katika kumpenda Mungu tunazuia kufanya kitu fulani ambacho kinaweza kuumiza wengine kwa tusemacho au tutendacho. Kujali kwaajili ya maisha bora ya watu wengine, huwapa maisha badala ya mauti. Hasira na chuki juu ya watu wengine pia vimezuiliwa. Kumbuka rejea hizi na wanavyosema juu ya hayo:
  - Waefeso 4:26 ____
  - Mwanzo 4:6,7 ____
- Tunakumbuka yale amri hii inayozuia. Chukua muda kutafakari juu ya amri hii inachotuhimiza kufanya, hasa tunapokumbuka tunayowatendeaa wengine.

  ____

KUTAFAKARI:

- Kwa watu wengine ni rahisi kusema, "Sijaua mtu yeyote. Sijavunja amri hii." Ninapotafakari juu ya maana pana juu ya madai ya amri, ni mambo gani ninayohusika nayo katika kudhuru wengine. ____________

  ____

  Ninachukuliaje maumoivu ambayo ninaumizwa na watu wengine?____
- Ni mambo gani ninaweza kufanya kusaidia wengine na kwa jinsi gani ninaweza kuwatendea kwa ukarimu?

  ____

ZOEZI: Uikitumia chati hii kama zana, kumbuka mistari 14-17. Amri inasemaje? Ni kitu gani ingejumuisha? WNinatafakari nini ninapokumbuka matumizi?

Amri	Inachosema	Yaliyojumuishwa	Tafakari yang

Andika mawazo yako ya majumrisho unapotazama amri katika ujumla wake. Kumbuka ambayo ungejifunza—mawazo mapya? Chochote ulichojifunza juu ya Mungu? Mambo uliyojifunza amabayo yanahuka katika uhusiano wako na Mungu, wengine, nafsi yako? Mawazo mengine…

____

____

Somo 3 – Selemu 5

UTANGULIZI: Katika somo hili tumeona jinsi watu walivyojiandaa kwaajili ya kuja kwa Bwana kwa watu wake katika mlima Sinai. Walipokuwa wakijiandaa walionywa kutougusa mlima au kujilazimishi kwenda kumuona. Mungu alimwonya Musa kuweka mpaka kuzunguka mlima. Ulipaswa kutengwa kama mtakatifu (Kutoka 19:23).

Kisha Mungu akasema maneno ya sheria kwa Musa. Tunaweza kufikiria sheria ya Mungu kama njia ya kutawala watu wake, kupunguza "namna ya kuzuia. Au tunaweza kukumbuka sheria yake kuwa njia aliyochagua kuongoza na kuwaelekeza. . Tunaweza kusema kuwa sheria ni njia Aliyochagua kutumia kuwaongozo na kuwaelekeza, iiiwafnaya kuwa salama, na kuwapa njia ya salama na afya. Hii ya jamii ya Israeli ilipaswa kujua namna ya kuishi na aliyedai kuwa Mungu waao na jinsi ya kuishi na watu wake wengine.

ZOEZI: Haya mazoezi yanaweza kusaidia kufafanua baadhi ya mambo. Kamilissha chati hii kwaa kujibu maswali, "Je amri hii inaongelea uhusiano wangu na Mungu na waatu wengine?" Andika kila amri katika moja ya kolamu.

Uhusiano wangu na Mungu	Uhusiano wangu na wengine

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Mstari 2: Usiwe na miungu mingine ila mimi	Msritari 12: Waheshimu baba na mama…

Sasa umeelezea uhusiano fulani ambao amri fulani ilielezea, angalia rejea zifuatazo na onyesha uhusiabo unaohusu kifungu hicho Walawi 19:18

____

1. Kumbukumbu 6:5 ____
2. Mathayo 22:34-40 ____

Yesu alifupisha amri katika maneno mawili. Hizi amri zilikuwa amri za upendo. Hizi amri zinaelezea uhusiano wangu na Mungu na mwanadamu. Amri zinanipa fursa ya kudai upendo wangu kwa Mungu ninapotambua na Neno lake kama mamlaka ya maisha yangu.

Mungu alianzisha uhusiano wake na Israeli. Aliwaambia kuwa alikuwa Mungu wao nao walikuwa watu wake. Kwa kuwapa amri walitambua kuwa waliuwa watu waliotengwa na kama watu wake, walipaswa kuishi maisha ya upendo. Misha yao ya utii yangemuonyesha kwa mataifa.

.

KUKARIRI: Mathayo 22:37-39 inatoa ufupishao wa amri. Andika mistari hii katika kadi na jipe changamoto si katika kuikariri tu, lakini pia kurudia amri kumi zinazopatiakana katika Kutoka 20. Unapojikumbusha kumbuka kuwa Mungu ni upondo na anapenda upendo usio na maswali. Jikumbushe kuwa Mungu anapenda upendwe na anapenda upende wengine kama unavyojipenda.

Unahimizwa kukariri amri! Siyo ngumu. Ziandike kwenye kadi na ziite kadi amri kumi. Kadi yao inaweza kuonekana hivi:

1st – Uwe na miungu mingine ila Mimi.
2nd – Usijifanyie sanamu ya kuchonga.
3rd – Usitumie vibaya jina la Bwana Mungu wako.
4th – Kumbuka siku ya sabato kwa kuitunza.
5th – Mheshimu baba yako na mama yako
6th – usiue.
7th – Usizini.
8th – Usiibe.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

9th – Usimshuhudie jirani yako uongor.
10th – Usitamani nyimba ya jirni yako, mke wake, wala mtumishi wake, ng'ombe walia punda wake na ochochote alichonacho jirani yako.

SALA: Hizi amri, Bwana, kwa mtazamo wa haraka zinaonekana kuwa ngumu, pamoja na hayo kadiri ninapoziona ninaona ni jinsi gani zinavyohusiana na maisha yangu. Unanikumbusha upendo wako mkubwa kiwa watu wako na haja yako ya kuniumba tena uhusiano wako na mimi na mwingine aliyekuwa amepotea njia bustanini Edeni. Nipe upendo ukupendao na moyo wangu wote, nafsi yangu, na mawazo yangu sawa na ninavyojipenda nafsi yangu. Niweze kupata furaha kubwa katika kukutii na Neno lako. . Nipe upendo upendao jirani zangu and Your need to recreate in me the relationship with

____

TRANSITION

UTANGULIZI: Kwa hatua hii mambo memgine yanaonekana kutoeleweka. Kwa mfano, Musa alikuwa mlimani au chini? Aruni alimsindikiza Musa kukutna na Mungu? Musa alikaa muda gani? Unaweza kuwa na maswali mengine. Biblia inatwambia nini "watu walibaki mbali, wakati Musa alipokaribia giza nene Mungu alipokuwa" (Kutoka 20:21). Tunapaswa kuendelea na somo letu tunapaswa kufahamu kuwa Mungu alitoa zaidi ya amri kumi kwa Musa. TheAmri zinajulikana kama *sheria ya maadili*. Mungu pia *sheria ya sikukuu*. Sura zinazofuata, Kutoka 21hadi 31, inaonyesha sheria hizi. Sheria za sherehe zinahusu sheria za maadili kwa matumizi ya msiha halisi jangwani na baadae Kanaani.

KUCHIMBA KWA KINA: Kiasi cha masomo kinatuzuia kutomaliza sura hizi zote. Unasharuriwa kufanya marudio. Katika chati hii kamilisha upande wa kulia kwa ufupi ukianza na somo la sheria hizi. Ujiadhari usifungwe na umaalumu..

REJEA	UFUPISHO WA SHERIA
Kutoka 20:22-26	
Kutoka 21:1-11	
Kutoka 21:12-36	
Kutoka 22:10-15	
Kutoka 22:16-31	
Kutoka 23:1-9	
Kutoka 23:10-13	

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Kutoka 23:14-19	

FUNDISHO: Kutoka 24 inatwambia juu ya yote yoiyotokea—jinsi Musa laivyokwenda mlimani aliyekwenda na na yaliyotekea kula. Sadaka ilikuwa ya kwanza. Baadae kuinuka kwa wazee 70 na sherehe mlimani ilitokea na kisha wito wa Mungu kwa Musa kupanda juu. Kutoka 24:15-18 telinaelezea Musa akiingia winguni alipokwend amlimani.

Katika mstari 18 tunaambiwa kuwa Musa aliondoka toka kwa watu siku arobaini usiku na mchana.. Siku hizi kwa nyongez ya amri, alimpa aliyohitaji kuhu hema ya kukutania. Hema ya kukutania ilikuwa umbo la jingo ambalo lilitoa sura iliyoonekana kwa watu juu ya Uwepo wake kati ya watu wake na illitumika kama mahali ambapo Mungu Anaishi. Hema la kukutania lilikuwa limetengenezwa ili libebewe ili wana wa Israeli walipotoka mahali fulani walilikusanya na kwenda nalo.

Kumbuka: Sura kutoka Kutoka 25 hadi 31 inatoa maelekezo ya Mungu juu ya Hema ya kukutania. Tutaona mambo haya kipekee katika somo 5.

Somo 4 – Somo 1

UTANGULIZI: Kutoka 31:18 inaeleza kuwa Bwana alipomaliza kuzungumza na Musa katka malima Sinai kwamba Alimpa mbao mbili za Ushuhuda, Sheria. Hizi zilikuwa mbao za mawe zilizoandikwa na mkono wa Mungu. Haya yote yaolifanyika kwa siku 40 usiku na mchan alikuwa mlimani.

Kwa wakati huo unadhani kulitokea nini chini ya mlima?

KAZI YA KUFANYA: Andika Kutoka 32:1-6.

ZOEZI:

- Kama ungekuwa Mwisraeli ukiwa kwenye jangwa la Sinai na kiongozi wako alikuwa ameondoka karibu majuma sita ungekuwa ungekuwa unafikiria nini?

  ____

  Ukweli kwamba alikwenda kwenye giza nene kukutana na Yehova, Yaweh, Mungu mwenye nguvu ingemaanisha kuwa amekufa huko na sasa walikuwa bila kiongozi.
- Waliona nini kama suruhisho (mstari wa 1)? Alifanya nini? ________________
  Walimuuliza nini Aruni? ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

WhSababu yao ilikuwa ni nini? ____

- Mwisho wlifikiri kuwa ni nani angekuwa mkombozi wao? ____________________

  Ki ukweli nani alikuwa mkombozi wao? ____________________________________

  Mungu alikuwa amewafanyia baadhi ya mambo gani? Ni mambo gani ambayo aliwaokoa nayo? (i.e. vita na Wafilisiti,njaa) Tengeneza orodha yako:

  - ____
  - ____
  - ____

- Haifurahishi kusikia kuwa mtu wa kwanza wa kumgeukia ni Arumi? Kwanin Aruni? Amewafanyia nini? ____

KUTAFAKARI: Walimwambia “tutengenezee miungu itakayokwenda mbele zetu.” Walikosa kumuona kiongozi. Hawakujua yaliyompata. Kwahiyo suruhisho lao lilikuwa ni kaama kongozi wetu ametuacha, hebu “tutengeneze miungu itakayokwenda mbele zetu.” Hii inasisika kama upumbavu masikioni mwako? kwanini?

____

Ungefikiria nini, hasa ukikumbuka Mungu aliyowafanyia? ______

____

Ukikumbuka maisha yako, unakumbuka nini ambayo Mungu amekufanyia, je hufikiri Mungu kama mkombozi wako amekuacha? Kwanini? Na kwanini hapana?

____

ZOEZI:

- Itikio la Aruni nini kwao (mstari wa 2) _______________________________

  ____

- Kwahiyo watu wanafanya nini? ____
- Je Aruni alifanya nini na vyote walivyomletea (mstari 4) _______________
- Miungu ilifananaje? ____
- Itikio la watu lilikuwa ni nini? “Hizi____________________________

  ____”

  (Mstari 4)

  Je unakubaliana nao? kwani? Kwanini siyo?

  ____

  Unajiona kama wakili kwa Mungu? Kwanini? _____________________

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

____

- Katika mstari 4 inasema kuwa Aruni aling'alisha miungi kwa kifaa. Inaonekana kuwa, alikuwa makini aking'arisha ndama. Katika mstari 5, unagundua nini kuhusu Aruni? Anafanya nini na kuazisha nini?

  ____

- Watu waliitikiaje kwa Aruni? Walifanya nini (mstari 6)? ___________

  ____

  Aruni alibebwa na matakwa yao. Alijiingiza katika kuwa mtu mbaya wa kutengeneza miungu iliyokusudiwa kuchukua nafasi ya Mungu. Aliwaongoza katika ibada zao za miungu.

KUCHIMBA KWA KINA: Mstari wa a 5 na 6 kwa kiasi fulani haieleweki. Aruni alijenga madhabahu mfano wa ndama. Na a katangaza kuwa kungekuwa na karamu kwaajili ya Bwana. Aruni alikuwa akishitakiwa na dhamira kwa kile alichofanya? Aliposikia watu wakisema kuwa yule ndama ndiye mungu wao kuanzia pale, aliyewatoa katika nchi ya Misri, hii ilikuwa inaibua ukweli kuwa amewaongoza katika ibada ya sanamu? Mstari 5 unasema, "Aruni alipoona haya…" Aliona nini? Ndama? Watu wakitamka kuwa walikuwa na mungu mwingine? Ni kitu gani alichoona? Kitu cha pili Biblia inachosema ni kwamba alijenga madhabahu mbele ya ndama na akatangaza kwamba siku inayofuata ingekuwapo sherehe kwaajili Bwana.

Mmoja akichukua muda akaangalia mstari wa 8 tunajifunza kuwa watu waliinamia ndama na kuitolea sadaka, wakitamka kuwa hii ni miungu iliyowatoa Misri. Kama ni hivyo, basi madhabahu ilitengenezwa kwaajili ya kutoa sadaka kwa miungu na sherehe ilikuwa kwaajili ya miungu yao mipya.

Somo 4 –Sehemu 2

KAZI YA KUFANYA: Kwahiyo sasa tunafahamu kilichotokea chini ya mlima. Hebu tulirudi nyuma mlimani tusikilize mazumzo huko. Soma Kutoka 32:7-14.

ZOEZI: Mungu Anajua kinachoendelea huko chini.

- Mungu anamwambia Musa afanye nini katika mstari wa 7?

  ____
- Kwanini amri hii? Anamwambia Musa kuwa watu wamekuwaje? _______
- Waisraeli wamekuwa mtu wa nani (mstari 7)? _________________________

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Rudi nyuma katika Mwanzo 6:11-13. Mungu aliongea nini kuhusu hali ya dunia katika mstari wa? ____
- Alikuwa anakwend akuchukua hatua gani?__________________________
- Kwa kutumia Kutoka 32:8 Mung anaelezea nin kuhusu ufisadi? ______

  ____

- What else does God say about these people (verse 9)? _______________________
- What does God tell Moses He's going to do (verse 10)? _____________________

  ____

TEACHING: Musa ana jukumu gani maalumu anayoonyesha kama iongozi wa watu. Watu si wake bali ni wa Mungu, bado hawana uwezo wa kuopngea moja kwa moja na Mungu wala Mungu kuchagua kuongea mojakwa moja nao. Musa anatumika kama kuhani kwa watu. Kuhani katika Agano la Kale alikuwa akiwakilisha watu kwa Mungu. Tunaona hii ikitokea katika Kutoka 32:11-14. Watu wametenda dhambi. Kwa mara nyingine, kwanini Mungu amemwambia Musa kuwa anataka abaki peke yake?

____

Anamwambia Musa kuwa kisha atamfanya kuwa taifa kubwa.

Musa kama kuhani anawakilisha watu kwa Mungu. Mstari 11 kuwa Musa alitafuta upendeleo toka kwa Bwana Mungu wake. Wakati aliposema, "Ee Bwana, kwanini…" katika mstari 11 na 12:

- Kwanini iwe ____
- Kwanini ____

Anamwambia Mungu afanye nini badala?

- Geuka kutoka ____
- Geuka ____
- Kumbuka ____

Kwanini Bwna alifanya? ____

KUCHIMBA KWA KINA: Kwa ufahamu wa kina na ufahamu zaidi katika kipengele maalum cha Kutoka, unahimiza kusoma kwa kina vifungu hivi. Jiulize ni kifungu kipi kati ya hivi hukupa ufahamu mzuri zaidi juu ya Mungu ni nani na wewe ni nani katika uhusisno na Mungu. Ezekieli 20:13-14

____

- 1 Wakorintho 10:6-7 ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

SALA: Ee Bwana, Umeweka wazi katika somo hili kuwa nina moyo unsio na msrimamo. Dakika moja ninaahidi kutii yote uliyoamuru na dakika inayofuata ninapuuzia kila kitu ulichosema na kunifanyia. Moyo wangu unavutwa na kutotii. Nisamehe. Asante Yesu, kwa kutenda kama kuhani kwaniaba yagu. Umeweka juu yako maovu yote ya dunia. Umeweka juu yako hasira ya Baba. Ulisulibiwa na kufa kwaajili ya binadamu wote na sasa unaishi kama wakili wangu mbele ya kiti cha enzi cha Baba. Kutokana na sadaka yako niko huru kuishi, huru kukutumikia, huru kukupenda, na kukutii. Kwaajili hiyo ninakupa shukrni na sifa.

Somo 4 – Sehemu 3

KAZI YA KUFANYA: Mungu alifahamu hakika kilichokuwa kikitokea chini ya mlima sasa Musa alikuwa karibu kujionea ana kwa ana. Soma Kutoka 32:15-24.

ZOEZI:

- Bila mashaka, Musa alikuwa na hasiri kuleta kwa watu mbao za ushuhuda ambazo zilikuwa zimeandikwa kwa mkono wa Mungu Kutoka 31:18). Lakini alijua kuwa kuna jambo moja baya sana. Tunajifunza nini juu ya mbao mbili za ushsuhud akatika mstari 15 na 16?

  ____Yoshua alikuwa amekwenda kwa mbali na Musa mlimani (Kutoka 24:13) but, Mungu alipomuita Musa, peke yake alikwenda kwenye wingu. Sasa Musa anashuka anakutana na Yoshua. Yoshua anasema nini juu ya sauti alizosikia (Kutoka 32:17)?

  ____

- Musa alisema kuwa sauti ni kama za nini? _____________________________
- Sasa Musa anakaribia kambi na kuona nini watu wamefanya na wanachofanya. Anachukua hatua gani ? ____

  Ilikuwa ni kipindi cha kusitua kiasi gani! Musa alikuwa ametoka wapi mara? Na sasa alikuwa anakumbana na nin? __________________________________

  ____

  Kab la ya kushika mbao za ushuhuda zilizotengenezwa na mkono wa Mungu, kazi ya Mungu. Sasa zimevunjwa. Hasira yake iliwaka akazitupa chini na kuzivunja katika vipande. Mawazo yoyote? _________________

  ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Mbao ziliharibiwa Kwa uhalisia, sheria ilivunjwa, iliharibiwa. Musa alifanya nini baadae 20? ____

  ____

- Mstari wa 21: Hili ni swali gani kwa Aruni? _________________________________
- Na kwa ufupi, itikio la Aruni lilikuwa nini?
  1. Mstari 22:____
  2. Mstari 23: ____
  3. Mstari 24: ____

FUNDISHO:

- Hii ni moja kwa moja kwamba sheria inaelekezwa katika jamii ya Israeli. Yeyete anaweza kucheka lakini hawezi kusaidia "umekuwa mtani" cheka kama tusikiavyo. Aruni alimwambia Musa, "na aliletwa huyu ndama!" Tatizo lilikuwa ni nini?

  ____

  ____

  Aruni alikaidi mamlaka yake. Hii inakwambia nini? ________________

  ____

- Ni shida gani iliyowekwa wazi Musa alipomwambia kutoa hesabu ya yale yaliyotokea (mstari 21)? _______________________________________

  ____

  Haruni hakuwajibika kwa yaliyotokea? Rudia wajibu wake kwa Musa katika mstari 22-24. Anatenda kama mhanga wa hali halisi. Anamlaumu nani? Anatumia maneno gani inayoonyesha hii? ________________

  ____

MATUMIZI: Mara nyingi ni rahisi kuachia madaraka na kuwajibika kwa makosa zaidi ya zaidi ya kukubali wajibu wa mamlaka na kufanya opasavyo. Kumbuka ulipokuwa na wajibu wenye mamlaka. Labda ni nyumbani kwa baba, au kazini kama kiongozi na bosi au mwanariadha katika timu fulani. Ingekuwaje kama ni wewe?

____

Kumbuka ulipokuwa na nafasi ya kuchagua kufanya wajibu na kuchukua lawama au kujihudhuru na kufany akama mhanga/mwathirika na kuweka lawama kwa mtu mwingine. Ulichagua kufanya nini? ____

Matokeao yalikuwa nini?

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

____

Kwa upande wa mamlaka na wajibu, ulijifunza nini? _______________

____

SALA: Ee, Bwana, , mara zote hujikuta nikifana na Aruni. Sitaki kuchukua madaraka kuwa na msimamo, inaonekana kama kichekesho, kukataa, na kukataa. Badala yake nataka kufanya mambo ya kufurahisha watu, kutunza amani, bila kusababisha usumbufu au matatizo. Amani huwa ni wimbo kwa gharama zote Nisamehe kwa kutowajibika na ubinafsi. Kisha Bwana, Kuna wakati ninaposhika mamlaka na kuongoza. Ninatumiza wajibu wangu kwa matendo na maamuzi. Asante kwa ujasiri wa kutenda mema hata mbele ya wapinzani. Tengemeza tabia yako ndani yangu.

____

Somo 4 –Sehemu 4

FUNDISHO: Sehemu 3 iliishia na maneno ya Aruni yasiyoaminika katika mstari 24, "waliniparia dhahabu, nikaitupa motoni, na ikatokea ndama hii!" Hata hivyo Musa haamini upuuzi huo. Ametoka kukutana na Mungu mtakatifu akaja kwenya uasi wa mwanadamu. Ameleta mapenzi ya Mungu, amri, na alikutana na chngamoto za watu wenye moyo wa kuasil. Mlimani Musa alimsihi Mungu kwaniaba yao. Alimwomba Mungu aache hasira yake kali; abadili nia yake asilete maangamizi juu ya watu wake (Kutoka 32:12Anaona ndama na kucheza hasira yake ikawaka ndani yake (mstari 19).

Jambo lingine la muhimu la kufikiria: Mungu amekusudia nini kwa Aruni (Kutoka 29:44-46)?

____

Wajibu wake wa msingi ulikuwa ni upi? _____________________ Musa anaona akifanya nini?

____

Inaonekana Aruni hafahamu. Kwanini Musa amekata tamaa? Anamwambia Musa, "Unaona hawa watu walivyolala katika uovu." Kauli yake ni kweli. Watu wako kwenye maovu. Pamoja na hayo Musa aligundua vita. Mungu aliita watu hawa wawe wake. Alijitangaza awe Mungu wao. Aliwachagua ili waweze kumdhihirisha katika dunia Ni wale aliowapa ahadi ya mali, uzao, na mafanikio. Ni yeye aliyewakomboa kutoka Misri kuvuka bahari ya Bahari ya Shamu na sasa wanavuka jangwa kwenda kwenye mlima huu ambao sheria yake kamilifu ilipotolewa.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Maovu yaliyowekwa bayana katika Mwanzo 3 yalikuwa mabaya katika mashambulizi miaka mamia yaliyopita. Waltolewa na Mungu Misri lakini mara nyingi walitaka kurudi Misri. Walipokumbana na shida baharini, maji machungu, apasipo na mikate wala nyama, walikumbuaka na kutaka kurudi nyuma. Hali hii si tofauti. Walichagua kuabudu miungu ya Misri ambayo wangeumba badala ya kuendele kumwamini Bwana Mungu whom they could create rather than maintain their trust in the Lord, their God, mkombozi wao. Mungu aliwatakia mema akawapa sheria katika hizo wagundue wema. Badala yake walifanya waliyotaka na kwenda njia zao. Badala ya kuonyesha wema wa Mungu Sheria ilionhyesha hali yao ya uovu.

SWALI: Katika daftari yako itikio lako kwa swali hili: Kama Mungu asingesema, "Usiwe na miungu mingine ila mimi" au "Usuhitengenezee sanamu…" kuabudu kwao na kutukuza kungekuwa makosa? (Tazama rejea hizi zilizopendekezwa kutoka: Warumi 3:20; 4:15; 5:13; 7:7)

KAZI YA KUFANYA: Soma Kutoka 32:25-29.

UTANGULIZI: Tunaona Musa katkka wajibu wake kama kuhani akiwakilisha Mungu kwa watu. Ameleta ushuhuda kwao (mstari 15). Ameona unajisi wa watu wakiabudu na kucheza mbele ya sanamu waliyoitengeneza (mstari 19). Hasira yake inawaka kama hasira takatifu na kuvunja mbao. Adhabu ya dhambi haiepukiki. Katika mstari 20 ndama imeunguzwa, na kusagwa na kuwa unga, na kumwagwa majini, na Waisraeli waliambiwa kuyanywa. Lakini kuna zaidi…

ZOEZI:

- Ulichunguza nini katika mstari 25?
  - Watu walisema ____
  - Kwamba Aruni alikuwa

    ____
  - Kwahiyo walikuwa ____
- Alisemama katika lango la kambi alimwambia nini katika katika mstari wa 26?

  ____

  Nani aliyeitikia? ____
- Akionge Neno la Bwna Mungu wao, Mungu wa Israeli , amri ilikuwa ni nini?

  ____

  Mauaji yalikuwa karibu kuanza. Ndugu kuwa kinyumwe na ndugu, rafiki kuwa kinyume na rafiki. Jirani kuwa kinyume na jirani.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Ni nini matokeo ya utii wa WalawI? ____________________________
  Yakobo alipobariki mtoto wake Lawi katika Mwanzo 49 alitaja maneno haya "upanga ni silaha ya vulugu" na kwamba "wameua watu katika hasira yao. " Musa alipobariki makabila katika mwisho wa maisha yake katika Kumbukumbu 33:9 inasema hivi kwa kabila la Lawi "walichungunguza maneno yako na kulinda agano lako." Walitetea Neno la Mungu.
- Musa aliwapa Baraka za Mungu 29: Musa aliwaambia nini?

  ____

  Hii ni sawa kabisa na Mungu alivyofanya. Walawi walitengwa. Musa alimwambia nini Aruni katika Hesabu 18:5-7?

  ____

KUTAFAKARI: Kwa kutumia fikira zako… kama ungekuwa ni wewe wa kutolea taarifa yote yaliyotokea siku hiyo,

- Ungetaka kufahamu nini? ________________________________
- Nani angekuwa mtu wako wa kusahili ?______________________________
- Ni maswali gani ungetaka yajibiwe?_________________________

  ____
- Ni yapi ugewekea mkazo na kwanini? ______________________________
- Kriichwa cha habri kingesomekaje ?__________________________________

Somo 4 –Sehemu 5

UTANGULIZI: Kwasababu ya dhambui ya Israeli, watu elfu tatu waliuawa na walawi. Walifanya kama wako vitani wakawaua Waisrraeli wenzao wakiwachinja wanafamilia, marafiki, na majirani. Ilikuwa siku ya namna tani! Vita ya kwanza waliyokumbana nayo hawa wafugani ni vita kambini mwao. Nguvu ya uovu ilianzisha machafuko—watu waligeuka wanyama, wasiojizuia, na wakawa kichekesho kwa aduhi zao (Kutoka 32:25). Walikuwa wakijiharibu wenyewe na kukimbia jina Mungu alilokuwa ametoa smetoa kwa watu hawa. Kwa mtazamo wa je ilionekana kuwa mwovu ni mshisndi. Katka sehemu 5 tazama jinsi Mungu alivhoamua kuimarisha upya uhusiano wake na wale aliowachagua.

KAZI YA KUFANYA: Soma Kuka 32:30-33:6.

ZOEZI: Kwa mara nyingine tunaona Musa akifanya wajibu wake wa ukuhani anavyowakilisha watu akiwalweta kwa Mungu.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Anasema nini katika mstari wa 30?_______________________________________

____

FUNDISHO: Matokeo ya dhambi ni moja ya adhabu ya dhambi. Sanamu iliharibiwa, kusherekea na kuheshimu sanamu kulikoma, na maelelfu walifariki. Lakini kuna athari kubwa ya dhambi ambayo ni kuharibu uhusiano na Mungu. Dhambi ni kutotii ambako huseka matengano kati ya Mungu na wanadamu. Musa alijua hili na akawaangaliza watu juu ya kuharibu uhusiano waliofanya. Hakuna mashaka kwamba kwao waliisha puuzia, kutojali , na walikana jinsi ilivyoeleweka juu ya kuvunja uhusiano na Mungu. Kiningine zaidi kingeonekana hakina maana. "Hebu tusonge mbele "Hebu tusahau hicho." Lakini aliongea na watu siku iliyofuata . Aliwafahamisha kuwa ili ilkuwa dhambi kubwa iliyoharibu uhusiano na sasa angekwenda mbele za Bwana ili kutoa dhabihu kwaajili ya dhambi zao. .

KUTAFAKARI: Kwakutumia mfano wa mtu anayemwibia rafiki yake, kumbuka hili: Ni kurudisha kilichochukuliwa, hata kufungwa, inatosha kudhibiti dhami? kwanini? Kwanini siyo?

____

Hata hayo yote yanafanyika, ni nini ambacho hakijasuruhishwa?

____

Kurudia: Neno "upatanisho" ni kuleta pamoja makundi mawili yenye mashaka. Ni kitendo cha kuunganisha tena wawili.

ZOEZI: Musa anakwenda tena kwa Bwana.

- Mistari 31: Anakiri nini? ____________________________________
- Mstari 32: Anauliza nini? _______________________________________

  Mungu asipowasamehe anataka nini? ______________________

  Musa alikuwa tayari kufutiliwa mbali kutoka uso wa Mungu kwaajili ya watu. Anamsihi Bwana kwaajili ya msamaha. "Tafadhari wasamehe dhambi zao." Badala ya kuwaangamiza. Ni kitu gani Musa alikosea? Hatia inalala wapi? Kuwakilisha watu, alikuw tayari kwaajili ya hasira ya Bwana au kuangamiza nafsi yake. Hii inakugusaje?

  ____

  ____

  Mstari 31-35: Musa anamjibu Musa maombezi yake kwa watu.

  - Ilitolewa hukumu gani kwa waliotenda dhambi? _________________________
  - Amri yake kwa Musa ilikuwa nini? ________________________________
  - Aliahidi nini? ____
  - Adhabu yao ilikuwa nini kwa walihotenda? ________________________

©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Tunajifunza katika Kutoka 33:1-6 kwamba Mungu alimwagiza Musa kuacha mahali pale na kuendelea kwenye nchi aliyoihadi. Ni maneno gani ya kukatisha tamaa ambayo Musa aliwashirikisha watu? ________________________________
- Watu waliitikiaje?________________________________
- Walipiga nni? ____

KUTAFAKARI: Hii ni habari ya kusikitisha kwa historia ya Israeli. Hatuthubutu, kufikiri kuwa sisi ni bora kwa lolote kuliko wao. Inawezekana tusikutwe tukicheza na kusherekea mbele ya ndama kama wao walivyofanya laklini hatuwezi kusaidia chochote ila kujiuliza swali: “Ni mambo gani ninayofanya kinyama yanayonifanya nikose kujitawala?” Kila mmoja wetu anataka apate muda wa kutafakari juu ya maisha yake na kuuliza maswali mengine: Ni mambo gani ninayoweka juu ya Mungu? Miungu ni ipi katika maisha yangu? “samamu” ninazo ziabudu?

____

Hatuwezi kuhitimisha kwa maswali ya hukumu, kwa upande wetu Mua alikwend kwa Mungu kufanya upatanisho, kurejesha uhusiano uliovunjika kati ya Mungu na watu wake, tunapaswa kufahamu kuwa tuna kuhani anayekwenda mbele ya kiti cha enzi cha Baba wa rehema kwaajili yetu. Kuhani wetu ni Yesu Kristo, Mtakatifu. Kwasababu ya kuteseka na kufa kwa niaba yetu, hasia ya Baba imeondolewa. Upatanisho wetu umefanyika kwa njia ya Yesu’ damu na utakatifu wake.

KUKARIRI: 1 Yohana 2:1-2 ni kifungu cha Biblia kinachothibitisha kwa kweli kuwa dhambi zetu zimeondolewa, kwamba hasira ya Mungu imegeuzwa milele kutoka kwetu pasipokujali kile ambacho tuliishafanya. Mtakatifu Yohana anahaza na maneno “Wanangu wapendwa…” Anaongea kama baba anavyoongea kwa upendo na watoto wake. Andika maneno na msikilize akisema nawe kama mtu nayefahamu upendo wa Yesu mwenyewe.

SALA: Ninaweza tu kuja kwako, Bwana Yesu, kwa maneno ya sifa na shukrani. Ninajifahamu vizuri. Ninajua kuwa nimefanya mambo mabaya katika maisha yangu. Your Neno lako linanihakikishia kuwa haijalishi nitamefanya nini katika maisha yangu umekufa kwaajili yangu. Umefanya upatanisho kwaajili yangu. Umerejesha uhusiano uiiokuwa umeharibiwa kati yangu na Baba yangu. Asante! Ninataka uishi ndani yangu na kufanya kazi kupitia kwangu ili wengine wafahamu hizi habari njema.

____

UTANGULIZI: Katika somo hili tutaangalia sehemu kubwa ya maandiko ambayo itapanua kujifunza kwetu na kuongeza mahusiano yetu na wale wenye shingo ngumu, na bado wakiwa ni watu waliochaguliwa. Pamoja na kutotii kwa Waisraeli, Bado Mungu alipaki mwaminifu kwa ahadi aliyoweka na Abrahamu. Angekuwa Mungu wao na wangekuwa watu wake. Katika sehemu hii utoaona vifungu vya Biblia ambako habari hii inatoka. Unashauriwa baadae kurudia rejea hizi kwa masomo mapana zaidi.

KAZI YA KUFANYA: Kutoka 25-30 na 35-40 maelekezo ya Mungu yanategemeana na hema ya kukjutania. Katika daftari yako unaweza kuchora jedwali lenye kolamu. Katika kolamu ya kwanza onyesha rejea za Biblia, na katika kolamu ya pili onyesha sehemu za hema ya kukutania ambazo Mungu amezitaja katika Kutoka 25-30. Soma kunachokufurahisha, lakini kubuka kuwa unatafuta mada kuu ya kwa kila sehemu.

ZOEZI: Mungu alimpa Musa maelekezo kwa makini. Maelekezo yake yalikuwa wazi. Alijua vizuri kitu alichotaka, hata vifaa vilivyopaswa kutumika.

- Kutoka 31:1-11
    - Nani aliyekuwa kiongozi, aliyejazwa na Roho wa Mungu? ___________
    - Nani alikuwa msaada wake? ___________________
    - Nani waliopewa ujuzi kufanhya kila kitu? ____________________

FUNDISHO: Yote yaliyoandikwa katika sura hii yemerudiwa katika Kutoka 35 hadi 39. Ukikumbuka, Musa alipoona Waiseaeli wakiabudu sanamu waliyoitengeneza, alitupa chini mbao mbii za Ushuhuda ambazo alikuwa amepewa na Mungu juu ya moma. Kwa mara nyingine Musa alipanda mlima Sinai na Mungu akampa Ushuhuda kwa mara y apili Kutoka (Exodus 34). Katika sura zinazo fufuata Mungu amesema meelekezo kwa mara nyingine kuhusiana na hema ya kukutania.

ZOEZI: Mwosho siku ya kuunganisha Hema ya kukutania ilifika.

- Kutoka 40:1-33 – Hema ya kukutania imeunganishwa. Aruni na wana wake wamevaa nguo za kikuhani. Vifaa vyote vya ufundi viko mahali pake. Kazi imemalizika!
- Soma Kutoka 40:34-37. Kulitokea nini baadae?

  ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Utukufu wa Mungu ulijaa hema ya kukutania! Hakukuwa na chumba. Utukufu wa Mungu ulijaza hema la kukutania. Wingu lililokuwa limetua juu ya mlima sasa limetua kwenye hema la kukutnia.

- Kuna tofauti gani kati ya kuchukua nafasi ya "hema la kukutnia" la zamani katika Kutoka 33:7 na Hema jipya la kukutania katika Kutoka 25:8?

  ____

- Ilikuwa na maana gani kwa watu kujua kuwa Mungu wao sasa ameamua kuishi katikati yao?

  ____

KUKUMBUKA: 2 Wakorintho 6:16-7:1 ni rejea ya Agano Jipya. Mistari hii minne inazungumza na sisi siku hizi. Mungu anataka tufaham kuwa Haishi tu kwenye majengo yaitwayo makanisa bali bali ametufanya sisi kuwa hekaru lake.. Yeye Mungu aliye hai, alichagua kuishi ndani yetu. Walipotoka Misri alijionyesha kwa watu kwa njia ya wingu na moto. Kisha alijito akutoka kwenye hema la kukutania nje ya kambi kwenye. Hema la kukutania katikati ya kambi. . Hema lilikuwa ni ukumbushao wa kudumu kuwa Mungu alikuwa katkati ya watu wake. Sasa katika 2 Wakorintho 6 tunajifunza kuwa amechagua kuishi kwa karibu kuliko kabla. Anaishi katikati yetu. Sisi ni hekaru la Mungu aliye hai. Matokeo yake ni kwamba anatoa maelezo yaliyo wazi kuhusu kutunza heakaru lake. Anatwambia nini katika 1 Wakorintho 3:16-17?

____

Una changamoto ya kuariri mistari ya kutoka kila sura hizi. Upande mmoja wa kadi yako andika 2 Wakorintho 6:16-7:1 na, upande mwingine, andika 1Wakorintho 3:16-17. Kwenye Shajara yako ina maana gani kusema kuwa Mungu ameamua kuishi ndani yako. Andika mawazo juu ya tabia na maisha yako ukikumbuka kuwa Roho wa Mungu Anaishi ndani yako

SALA: Ni ajabu kusikia kuwa utukufu wako ulijaza hema ya kukutania. Ulichagu akuishi kati ya watu wa Israeli, hata walipokosa kukutii. Nina changamoto ya kufikiri maana yake kwamba umechagua kuishi ndani yangu. Mimi ni hekatu lako na Roho wako Mtakatifu anaishi ndani yangu. Ninainama kwa uvumilivu mbele yako. Chukua maisha yangu na kwa neema yako unijaze uwepo wako.

____

Somo 5 – Sehemu 2

FUNDISHO: Kitabu cha Kutoka kimejaa maelekezo juu ya jambo baada ya jingine. Maelekezo haya yote yanaelekezwa kwenye sheria ya kilawi. Hizi sheria zilitolewa na. Mungu ili Waisraeli wazitii. Ilijumlisha na maelekezo juuu ya utoaji, mwongozo kuhusu vyakula vyao, kutibu magonjwa na utakaso. Zilielezea juu ya utaratibu usioruhusiwa juu ya mahusiano ya kijinsia, adhabu juu ya maovu, namna ya kufanya sherehe nk.. Sheria hizi zote zilijenga mipaka katika jamii. Sheria hizi zilielekeza jinsi ya kumwabudu Mungju na jinsi ya kutendeana. Ni yeye aliyeanzisha utaratibu wanaopaswa kufuata katika maisha. Ni Yeye aliyefahamu kilicho kizuri kuliko na aliwatakia kilicho kizuri.

Katika sehemu hii ya somo la 5 tunakwenda kuangalia sura moja kwa ufupi, Mambo ya Walawi 16. Siyo maombo yote yaliyo muhimu kwa kuelewa lakini picha yote itakupa uelewa wa sikukuu fulani zilizosherekewa na Waisraeli kwa mwaka. Utaratibu wa siku hii ni wa siku zote. Usikate tamaa. Hii ndiyo sehemu ya safari! Pamoja tutakua katika uelewa wa "azazeri" na siku ya upatanisho.

KAZI YA KUFANYA: Soma Walawi 16.

ZOEZI: Kwa picha nzima ya somo letu anzia 6.

- Aruni alipaswa kufanya nini ?

  ____

- Baada ya kutoa dume kwa dhambi zake mwenyewe, anafanya nini baadae (mstari 7)? ___

  ____

  Mmoja wa mbuzi aliyetolewa kwa Bwana kama sadaka ya dhambi. Kulitokea nini kwa kondoo mwingine (mstari 10)?

  ____

- Damu kutoka kwa kondoo wa kwanza aliyechinjwa kwaajili ya sadaka ya dhambi, ilinyunyiziwa wapi (mstari 15)?

  ____

- Mstari 16, 18: Damu hufanya upatanisho mahali patakatifu pa patakatifu, hema la kukutania kwasababu ya (mstari 16, 19) ___________________________

  Kumbuka upatanisho ni kuleta pamoja pande mbili zisizopatana.

FUPISHA: aruni, Kuhani mkuu, kwanza anafanya upatanisho kwaajili yake na familia yake, na kisha anafanya upatanisha kwaajii ya Hema ya kukjutania (patakatifu pa patakatifu, altare). Mwisha, anafanya upatanisho kwaajili ya watu kwa azazeri, mbuzi ambaye aliondoa au kubeba

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

dhambi za watu kwenda jangwani. Upatanisho ulifanyika kwa kunyunyizia damu na kwa kuachia azazeri kwenda jamgwani.

FUNDISHO: Moja ya visehemu ambavyo Mungu aliagiza Musa kujenga ilikuwa ni Agano la Ushuhuda, ambalo lilijjikana pia kama Sanduku la Agano. Lilikuwa limefunikwa na dhahabu ngumu. Baadhi ya vitu vilivyokuwa ndani zilikuwa ni mbao mbili za sheria ambaozo Musa alipewa kutoka mlima wa Sinai. Sanduku lilitunzwa mbali na watu. Ilikuwa ni mahali pa Mungu kukutania ikitunzwa katika hema ya kukutania kwenye chumba kilichoitwa Patakatifu pa Patakatifu. Kuhani mkuu tu aliweza kuingia eneo hili ni hii ilifanyika mara moja kwa mwaka. Kuhani angechukua damu ya kondoo aliyechinjwa na kuinyunyizia kwenye mfuniko wa sanduku, kifuniko cha upataisho, kiliitwa "kiti cha rehema." Ilisadikika kuwa mahali ambapo Mungu alikaa, amahali ambapo Mungu alifunua maneno yake ya huruma kwa Musa

ZOEZI:

- Kwanini ilikuwa ni lazima kunyunyizia damu ya mbuzi mstari wa 16 ?

  ____

- Damu ndiyo iliyoondoa uchafu wa Waisraeli (mstari 19).
- Aruni alipaswa kufanyia nini mbuzi mzima? Kulitokea nini kwa azazeli katka misstari 20-22?

  ____

  Katika hali hii, dhambi za watu na yote yaliyohusiana nazo viliondolewa kutoka kwa watu, ziliondolewa kutoka kwa watu kwa njia ya mbuzi kuachiwa kwenda jangwani kufa huko. Dhambi zao hazikuwapo tena.

  Ni mara ngapi ilibidi hii karamu isiyo na mwisho ifanyike mara ngapi (mstari 34)?

  ____

NA NANI	UPATANISHO	VIPI
Kuhani mkuu Aruni	Yeye na nyumba yake	Toa dume kwajili ya sadaka ya dhambi; kunyunyizia damu mbele na kabla ya mfuniko wa upatanisho (Sanduku)
Kuhani mkuu Aruni	Kwaajili ya madhabahu ya hema ya kukutania, Patakatifu pa Patakatifu	Kutoa sadaka ya mbuzi kwaajili ya dhambi; kunyunyizia damu mbele ya mfuniko wa sandukiu la upatanisho Ark, kwenye kiti

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

		cha rehema
Kuhani mkuu Aruni	Kwaajii ya watu – Kiri maovu yao na uasi—dhambi zao zote ziliwekwa kwenye kichwa cha mbuzi.	Mbuzi aliye hai aliachiliwa akiwa amebeba juu yake dhambi zote kwenda jamgwani katika sehemu ya pekee na kuachiliwa kufa.

KUTAFAKARI: Mungu wetu ni Mungu mtakatifu na huchukia dhambi lakini wakati huohuo hupenda wenye dhambi kwakuwa Mungu ni upendo. Upatanisho ni kuweka pamoja maadui katika amani. Nikiwa mwenye dhambi, mmoja asiye safi na muasi, inawezekanaje amani kufanyika kati yangu na Mungu anayependa amani? Ikiwa dhambi ndiyo iliyotufanya maadui, ni nini kitaondoa dhambi na kutufanya marafiki? Tunaweza kupatanishwaje na Mungu? Dhambi ni lazima ziondoke ili Mungu aje na kuishi kati ya watu wake. Kwahiyo kila mwaka walitunza hii mila. Kila mwaka kuhani mkuu alifanya upatanisho kwaajili yake, familia yake,, na kwaanjili ya hema ya kukukutania ambayo ilikuwa kati yao katikati ya uchafu wao. (mstari 16). Kila mwaka aliweka dhambi za watu juu ya mbuzi na kumtuma mbali jangwani, kwa kuondoa dhambi katikati ya watu kabisa..

Lakini Kristo alipokuja kama kuhani mkuu , Aliingia mahali pa patakatifu pa patakatifu mara moja kwa damu yake! Siku ya upataisho ilikuwa siku ambayo Yesu alitoa damu yake kama sadaka ya upatanisho, kama sadaka iliyoleta amani kati ya Mungu anayechukia dhambi za wanadamu anao wapenda. Alibeba juu yake dhambi za dunia japo yeye hakutenda dhambi.

Ni vigumu kufahamu upendo huo, upendo wa Mungu kwaajili yetu sote. Inaleta tofauti gani maishani mwangu kufahamu kuwa dhambi zangu zimeondolewa ?

____

Inaleta tofauti gani kwa jinsi ninavyoishi? ____________________________

____

Waebrania 10:22, 23 inasema, “Na tukaribie wenye moyo wa kweli kwa utimilifu wa imani, huku tukinyunyiziwa mioyo tukiacha dhamira mbaya tukioshwa kwa maji safi, na tulishike sana ungano la tumaini letu lisigeuke kwa maana ailyetuahidi ni mwaminifu.” Tukiwa tumeoshwa kwa damu ya Kristo, Mwokozi wa ulimwengu, na sasa tuna dhamira huru kutoka dhamira.. Tumesamehewa. Dhambi zetu zimeondolewa.

SALA : Mpe shukrani zako na sifa. ____________________________________

____

Somo 5 – Sehemu 3

UTANGULIZI: Umbali kati ya Misri na nchi ya ahadi ya Kanaani usingechukua muda zaidi ya miezi miwili kwa wana wa Israeli kusafiri. Pamoja na hayo, habari ambayo iko katika kitabu cha Hesabu itaonyesha ratiba tofauti. Kwa mtazamo wa haraka Hesabu 11 inatwambia kuwa watu walinug'unika bila kuacha lakini kulikuwa na malalamiko yaliyokuwa yakiendelea kambini. Katika Sura 12 tunajifunza kuwa hata ndugu yake nka Musa mwenyewe na dada yake walianza kuzungumza kinyume chake. Hali hiyo ilimfanya Mungu akasirikie watu.

Waisraeli waliacha mlima Sinai na kusafiri Hazeroth ambako walikaa. Onyesha eneo la kukisia la Hazeroth katika ramani za Biblia yako. Hanari yetu inahusu muda na mahali. . Ni wakati wa kuangalia kilicho mbele.

ASSIGNMENT: Read Numbers 13:1-25.

ZOEZI: Mapango

- Mstari 1: Ni maelekezo gani ya Mungu kwa Musa? ________________________
  - Kulikuwa na upekee gani kuhusu nchi? _________________________________
  - Nani alipaswa kutumwa? ____
- Mstrari 2: Nani walitumwa kutoka jangwa la Paran? _______________
  - Orodha imetolewa. Angalia hasa mstari wa 8 na 16. ____________________
  - Mpelelezi mwingine wa kukazia jicho ni msrari 6. _______________________
- Mstari 17: Maelekezo muhimu kwa watu hawa yalikuwa ni yapi? Walikuwa ni watu gani wa kuchunguza?
  - Mstari 18: ____
  - Mstari 19: ____
  - Mstari 19: ____
  - Mstari 20: ____
- Mstari e 21-24: Walikamilisha utume wao. Walirudisha nini?

  ____
- Mstari 25: Wakikuwa wamekwenda kwa mwendo gani?

  ____

KAZI YA KUFANYA: Soma Hesabu 13:26-33.

ZOEZI: Wapelelezi walirudi na taarifa yao.

- Viongozi walileta taarifa gani?
    - Chanya: ____
    - Hasi: ____

      Gundua kubwa "lakini" katika 28: _________________________________
- Kalebu aliongea katika mstari 30. Nafasi yake ilikuwa ipi? _______________________
- Ni ipi ilikuwa nafasi ya wengine? Walichaguaje kuwatawala wengine?

  ____
- Kutokana na mstari wa 33, walijionaje? _____________________

KUTAFAKARI: Kunaendelea nini hapa? Kulikuwa na mabo gani yanayoendelea? Musa alituma viongozi kupeleleza nchi, kuchunguza mambo. Walipewa mamlaka ya kuamua kama Waisraeli waende au wasiende kuimiliki nchi? Mungu aliweka nini wazi katika nstari 1? Walisema nini? ___al_____________

____

Nchi ilikuwa zawadi yao kutoka kwake. Alikuwa anatimiza ahadi ya wazazi wao. Hawakupaswa kuilipia. Hawakupaswa kufanya chochote zaidi ya kuimiliki,, kudai kuimiliki,! Kwavyovyote, hii haimaanishi kuwa wasiipiganie lakini hapanndipo inapoonekana picha kuvunjika. Hii inamaanisha kuwa walijiona wapweke katika kupigana na watu waliomikuwa katika nchi. Mungu anaseama kuwa alikuwa anawapa nchi. Alikuwa ni bingwa wao. Alikuwa awapngoze katika kupigana na adui. Hakuna kilichosemwa kuhusu . Waisraeli kutaka kupigana vita wenyewe.

Kalebu alikuwa msemaji pekee katika hatua hii. Kalebu, sauti ya mmoja, aliwaambia watu, "Tunapaswa kwenda na kuchukua nchi, hakika tunaweza kufanya hivyo (mstari 30)." Unafikiri kuwa Kalebu alijuaje kuwa wengine wamekosea? Aliona nini kile ambacho wengine hawakuona?

____

Kisha kuna wengi. Mawazo yetu ya kidemokrasia yanatwambia kuwa walio wengoza Walio wengi hushhinda. Mara nyingi tunaenda mblele zaidi kwa kusema kuwa wengi wana haki. Kwanini walipaswa kusambaza habari mbaya juu ya nchi waliyoipeleleza?

____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

MATUMIZI: Ni yapi mawazo yako mwenyewe? Uliisha kuwa katika mazingira ambayo wewe ni sauti ya pekee? ____

Je uliishajikuta katika mazingira ambayo unashindana na walio wengi na kufanya kila uwezavyo kusawishi wengne kuwa uchoamini ni kweli?

____

Je uliisha ipa hofu nafasi kuchukjua nafasi kukufanyia maamuzi?

____

Kwa hatua hii katika habari, unafikiri ungekuwa upande wa nani? Ungepiga kura gani? Kwanini? ____

SALA: Ee, Bwana, nifanye kujali uwepo wako katika maisha yangu. Una njia nyingi za kunibariki. Ni wewe inayenipa kila kitu chema. Fanya macho yangu yakutazame wewe na si katika vitu viletavyo hofu. Na wakati ukifika ninapohitajika kuwa sauti ya pekee, nipe moyo wa kuongea kwa ujasiri na kujiamini nikikuamini Wewe, Shujaa!

____

Somo 5 – Sehemu 4

Habari inaendelea…

KAZI YA KUFANYA: Hesabu 14:1-25.

ZOEZI: Ni maoni gani ya hatari!

- Onyesha maneno katika mistari 1-4 yanayoonyesha tabia dhaifu ya Israeli:
  - ___________________________ ____________________________
  - ___________________________ ____________________________
  - ___________________________ ____________________________
- Habari mbaya kutoka kwa watu iliwaharibu. Walikuwa ni waathirika wa kukuza kwao mambo. Walipiga kelele "kama tu" na waliona kuwa ilikuwa bora kurudi Misri. Walikuwa tayari kuondoka. Tunarudi nyuma na kiongozi mpya.
- Musa na Aruni waliitikiaje? ___________________________________

  ____

  Nani aliyejiunga nao (masrari 6)? Itikio lao lilikuwa nini? Walisema nini?

  ____

  Onyo lao lilikuw nini? ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Taadhari yao ilikuwa nini (verse 9)? ________________________________

- Maneno ya kusanyiko kutaka kuwapiga mawe ilimaanisha kifo. Kwa hatua ya kutokea "utukufu wa Mungu" . Mungu anasemaje?
  - Kwa muda gani ____
  - Kwa muda gani ____
  - Nita ____
  - Nita ____

  Hatujasikia yabari inayofanana na hii kabla? Rudia Kutoka 32:9, 10.
- Katika Hesabu 14:13-16 Musa anweka nini mble za Bwana? Jambo la mwisho ni lipi?

  ____

  Musa alifanya maombezi gani? _____________________________________

  Aliomba Mungu kuonyesha nguvu yake. Mungu aliita sifa ya Mungu, Sifa iliyoonekana mlima Sinai. Mungu anasema nini juu yake katika Kutoka 34:6, 7? _______________a

  ____

  Mungu anasema nini katika Hesabu 14:18? _____________________

  ____
- Anauliza nini katika mstari 19? ______________________________________
- Mungu anasema, "Nimewasamehe, sawa na ulivyoomba (MusaPamoja na hayo Mungu Alikuwa amefanya pasipokupenda na adhabu ilikuwa:

  ____
- Nani waliluwa hawamo katika adhabu hii na Mungu alisema nini juu yake?

  ____
- Mstari 25: Mungu aliwaambia kufanya nini? _____________________________

KAZI YA KUFANYA: Soma Hesabu 14:26-45.

ZOEZI:

- Katika mistari mingine iliyofuata Mungu anaendelea kumwambia Musa na Aruni ni matokeo gani yatakuwa kutokana na manung'uniko na malalamiko ya "jamii hii yenye dhambi." Wanaambiwa nini (mstari 26-35)?

  ____Ilitoke a nini kwa kwa ambao Musa aliwatuma kupeleleza nchi (mstari 36-37)?

  ____Mungu alihifadhi maisha ya _______________ na _______________ (matari 38).

- Kisa Musa alitao taarifa kwa jamii alyote Mungu aliyosema. Itikio lao lilikuwa ni nini?
    - Mstari 39: ____
    - Mstari 40: ____
    - Mstari 40: ____
- Musa aliwaambia kuwa kutotii kwao kungeleta matokeo gani?

  ____
    - Kwanini walishindwa? ____________________________________
    - Mwisho wao ungekuwa nini? _______________________________
- Waliochagua kutotii Mungu waliambiwa kuwa Mungu asingekuwa pamoja nao, Musa wala Sanduku la Agano hawakuacha kambi. Matokeo yake yalikuwa ni nini?

  ____

  Walihisi kuwa Mungu angekuwa pamoja nao. Waaliamini kuwa Mungu alikuwa upande wao. Waliamini hivyo wakisema, "tumetenda dhambi"

KUTAFAKARI: Uliishajisikia kuwa kukubali kwako kwa makosa na kuomba msamaha kwa uamzi wako wa njia uliyoichagua kufuata ilikuwa inatosha na hulipaswa kuwajibia kwa matokeo yoyote? Je Mungu lkikuwa amekosea kukasirikia watu hawa? Je kukasirika ni makosa? Kumbuka hasira yako mwenyewe. Ni mambo gani hukufanya ukasirike, ambayo hukufanya uungue ndani?

____

Ni sababu gabi zilizomfanya Mungu akasirike katika somo hili?

____

Unaamini kuwa alikuwa na haki ya kukasirika? Kwanini? Kwanini hapana?

____

KUKARIRI: Musa anaelezea Mungu katika Hesabu 14:18. Inaonekana akisema, "Wakati fulani, Bwana nisamehe, wasamehe kwa mara moja nyingine." Lakini kwa kuomba Musa anakaribia kile anachojua kuwa mkweli juu ya tabia ya Mungu. Chukua muda kuandika mstari wa 18 katika kadi. Kariri maneno haya. Waache waendelee kuleta kwako uhakisho na amani. Bwana si mwepesi wa hasira, ni mwingi wa upendo na msamaha kwa maovu na uasi. Hivi ndivyo alivyo. Unavyotafakari na kufikiri juu ya maneno haya, kumbuka maneno mengine ambayo ungetumia kumuelezea Bwana kutokakana na unavyomfahamu.   Labda ni neno la "mwaminifu." . Na chukua muda kukjumbuka uaminifu wa Mungu kwa Israelli na uaminifu kwako. Kumbuka mambo mengi unayoweza kuandika na kukumbuka katika daftari yako.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

SALA: Uanpokumbuka habari na matukio katika maisha yako inua moyo wako kwa sifa na kumshukuru kwa jinsi Alivyo.

____

Somo 5 – Sehemu 5

UTANGULIZI: Mtu anaweza kufikiri kuwa Musa alikuwa kati ya watu wakubwa sana ambaye hajawahi kuwapo duniani. Katika Hesabu 12:3 tunaambiwa kuwa hakukuwa na mtu mnyenyekevu kama yeye . Tutashangaa kama hakufanya kosa wala ovu lolote lakini tuanajua alifanya.. Kinachotushagaza sote ni kuona kuwa Musa hakuruhusiwa kuingia nchi ya ahadi.

KAZI YA KUFANYA: Soma Hesabu 20:1-13. Ni nini kilichomzuia Musa kuingia katika nchi ya ahadi?

ZOEZI:

- Kwa mara nyingine, kuna tatizo gani katika Hesabu 20:2? ________________________
- Kwa mara nyingine, watu wanaitikiajje hali hii? Unategemea waseme na kufanya nini?

  ____

  Swali : Unapokuwa kwenye mgogoro, wengine wanategemea utafanya na kusema nini? MO (method of operation) yako nini?

  ____

  Swali: Je unaridhika na jinsi ynavyoitikia mambo? Ni itikio gani lingedhihirisha mafano wa Mungu wakati huo? _________________________________

  ____

- Wakati Musa na Aruni wanapokorofishana na watu wanakwenda wapi kwa mara nyingine (mastari 6)? ____
- Ni maelekezo gani Mungu aliyompa Musa? ____________________________

  Maelekezo yalikuwa ni kuchukua fimbo, kusanya watu, uambie mwamba.
- Mungu Alisema kungetokea nini? _____________________________________
- Badala yake, Musa alifanya nini (mstari 11)? _________________________________
- Kosa lilikuwa ni nini? Ni jambo gani Musa alifanya likamchukiza Mungu (mstari12)? ____

  ____

  Mambo ya Walaw10:3i inatoa mawazo yoyote?

  ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Maji ya mahli walipokuwa yalikuwa yanaitwaje? ________________________

UTANGULIZI: Katika Heasabu 20:1 tunajifunza kuwa Miriamu alifariki Kadeshi na sasa katika mstari wa 22-29 tunajifunza kuwa Aruni pia alifariki. Kabla ya kifo chake, Bwana alitaka jamii yote kufahamu nani atamrithi kama Kuahani Mkuu. Musa, na Mwana wa Aruani Elieza wanaitwa na Mungu kuja mlimani. Mtoto wake Elieza anavalishwa mavazi ya kikuhani ya Aruni. Kisha Musa na Elieza wanashuka kutoka mlimani. Aruni alikuwa amefariki na jamii iliomwombolezea kwa siku therathini.

KAZI YA KUFANYA: Soma Hesabu 21:4-9

ZOEZI:

- Kuna kosa gani sasa? Malalamiko yao ni nini katika mistari 4 - 5? ____________

  ____
- Adhabu ya Mungu likuwa ipi kwa kipindi hiki? ______________________________
- Watu walikuja kwa Musa kutubu dhambi zao. Walimuomba afanye nini?

  ____

  Kwa mara nyingine Musa alikuja mbele za Bwana kwaniaba ya watu. Bwana alitoa maelekezo gani kwa Musa? ______________________________________

  Makusudi ya nyoka kwenye nguzo yalikuwa ni nini? ___________________________

  Kwahiyo Musa alifanya Mungu alichosema na kulitokea nini kwa walioumwa? _____

  ____

FUNDISHO: Kuanzia Mwanzo 3 tumeona mpango wa Mungu wa wakovu kwa wanadamu wote ukifunuliwa. Tayari katika Mwanzo 3:15 Mungu anatoa ahadi ya mwokozi amabaye angeleta amani kati ya Mungu mtakatifu na kabila za mwanadamu mwenye dhambi. Simulizi katika Agano la Kale zinaendelea kutuelekeza kwa yule ambaye angeleta amani na kutukomboa kutoka kwenye vifungo vya dhamabi. Hanari katika Hesabu 21 kuhusu nyoka wa shaba kwenye nguzo kwamba Musa alituelekeza kwa yule ambaye angekuwa mkombozi, Yesu Kristo, Mwana wa pekee wa Mungu. Tunepewa Agano Jipya rejea katika Hesabu. 21:9. (Angalia kolamu ya rejea) Rejea iliyotolewa ni Yohana 3:14-15. Fungua Yohana 3 na andika mistari hii:

____

Kukamilisha mafundisho endelea kusoma mstari 16 na 17. Mistari hii minne huongelea Yesu. Kifo chake kilikuwa cha kusurubiwa. Alitundikwa kwenye nguzo tofauti, msalaba. Aliinulliwa msalabani ili wote waone. Waisraeli walioumwa walipotazama nyoka ya shaba kwaajili ya uzima

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

walipona, kwahiyo tutakapomtazama Yesu kwaajili ya uzima pia tutaishi.. Lakini uzima wetu ni zaidi ya kuishi katika kipindi cha maisha ya mwanadamu. Uzima anaotutoa ni wa milele pamoja naye (Yohana 3 :16-17).

SALA: Ee, Bwana, upendo wako ulifunika dunia ulipomtuma Yesu kama Mwokozi wetu. Musa na Waisraeli waliangalia nyoka na ulihifadhi maisha yao kwa rehema. Tunaangalia juu msalabani na kumuona Mwokozi wetu na kwa rehema ulitupatia uzima, uzima wa milele pamoja na Wewe Roho wako Mtakatifu atuonyeshe kuwa wewe ni nani na kutupa moyo ulio wazi kukukumbatia kama mmoja utupaye uzima wa milele pamoja nawe milele.

Somo 6 – Sehemu 1

UTANGULIZI: Katika somo la 6 tutaendesha masomo yetu kwa hali ya tofauti. Huu utakuwa ni ufupisho wa vitabu vitano vya Agano la Kale, Torati. Mungu ameleta watu kwa miaka arobaini ya kuzunguka jangwani. Wako tayari kumiliki nchi. Musa anafahamu kuwa atafariki baada ya muda mfupi. Kitabu cha Kumbukumbu la Torati ni kama waosia anaowaachia wana wa Israeli. Haya ni maneno yake ya mwisho kwaajili ya watu wake. Hali isiyo ya kawaida kama wewe ungekuwa ndiye Musa, unakaribia kufa, ungetaka kushirikisha nini watu ambao umewaongoza kwa miaka hii yote.?

Kumbuka, hatuwezi kugusa kila kitu katika kitabu hiki cha Kumbukumbu. Pamoja na hayo tutagusa vifungu vichache muhimu ambavyo vitakamilisha ukombozi wa Mungu kwa watu wake kwenye nchi (Kutoka 3:8) amabayo Aliahidi (Mwanzo 15:18-21).

PICHA YA JUMLA:

REJEA	YALIOMO
Kumbukumbu 1-9	Marudio ya kihisroria jinsi Mungu alivyowarekebisha watu wake katika jamii
Kumbukumbu 12, 28	Ikiwa utatii, utabarikiwa; usipotii utalaaniwa.
Kumbukumbu 31	Uongozi mpya unateuliwa utakao mrithi Musa
Kumbukumbu 32:48-52	Musa anabariki koo
Kumbukumbu 34	Kifo cha Musa

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

KAZI YA KUFANYA: Soma Kumbukumbu nzima 1-9. Ukiendelea kusoma, usihukike na upana. Badala yake jaribu kujibu maswali: Musa anahsirikisha nini katika hotuba yake ya mwisho kwa Waisraeli?

ZOEZI: Kitu cha kwanza alichofanya Musa ni kurudia matukio muhimu wakati wa kusafiri jangwani. Baadhi ya mtukio tofauti ambayo Musa alichagua kukjumbuka tumeisha jifunza, na mengine bado. Fanya ufupishao wako kwa kwa baadhi ya matukio na amri.:

REJEA	MATUKIO
Kumbukumbu 1:9-18	
Kumbukumbu 1:19-46	
Kumbukumbu 2:1-23	
Kumbukumbu 3:21-29	
Kumbukumbu 4-5	
Kumbukumbu 9:7-10:11	

FUNDISHO: Kwa kurejea yaliyopita hutusaidia kukumbuka. Kama hatukumbuki,kwavyovyote tunasahau na kurudia makosa. Ni mambo gani ambayo Musa alitaka watu wakumbuke baada ya kutoka jangwani na kwenda kumiliki nchi?

- Kumbukumbu 4:10 ____
- Kumbukumbu 5:15 ____
- Kumbukumbu 7:18 ____
- Kumbukumbu 8:2 ____
- Kumbukumbu 9:7 ____

Wakati mwingine neno "kumbuka" linatumika. Yaandike kwenye daftari lako. Orodha hii ni mwanzo.

Kwanin kumbukumbu hizi zote zilikuwa muhimu? Kwanini Musa aliona kuwa ni muhimu kukumbuka historia hii, kwanza sehemu kubwa yake ilikuwa haivutii?

____

Inabidi tufahamu kuwa kizazi kilichoona ukombozi wa Mungu kwa watu wake kutoka Misri kupitia Bahari ya Shamu kilikuwa kimekufa. Watoto walihitaji kuambiwa hadithi ambazo zilikuwa zinapokelewa kupitia wazazi wao. Musa allirudia na wazazi hadithi, matukio muhimu katika maisha ya Waisraeli ambazo watoto walihitaji kufahamu. Huu ulikuwa ni urithi wao, wosia wao.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Habari ilihitajiwa kusimuliwa, mema na mabaya. Mambo ambayo Musa alichagua kukumbuka, alitangaza kwenye mkusanyiko wa watu wote. Watu wote iliwapasa kufahamu. Hakukuwa na siri, hakuna kuficha mabaya, Hakuna kufunika kwa kujitetea na uongo. Habari ilipaswa kusimuliwa sawa na ilivyotokea

Historia ya Israeli ilikuwa zaidi ya mfuatano wa matukio. Habari hizi zilibeba hisrotia ya ukombozi wa Israeli. Habari hizi zilihusu jinsi Mungu laivyowachagua, aliwakomboa na kuwaleta kupitia uzoefu wa maisha yao. Habari hizi zilielezea jinsi Mungu alivyowaleta chini ya utawala wake na jinsi alivyowaleta kweye nchi ya ahadi. Habari hii inaelezea jinsi walivyowaokoko kutoka maaduai zao. Habari ilielezea juu ya upendo wa Mungu na uaminifu wake kwao. Habari hii ilieleze uaminifu wa Munguna jinsi alivyotimiza ahadi aliyowapa wazazi wao wa zamani. Habari hii ilielezea kazi ya ukombozi wa Mungu. Habari hizi zilipaswa kukumbukwa, watu wasisahau na kugeukia miungu mingine.

MATUMIZI:

- Sisi ni watu wanaotengeneza orodha. Tunaandika "kufanya" orodhesha orodha na mahali tunakotka kwenda na kuona. Tunafanya haya na hatuwezi kuasahau. Unaweza kukumbuka ulipoorodhesha vitu unavyotaka watu wengine wakumbuke? Ni habari gani unazotaka watu watakao kufuata wafahamu?

  ____

- Una ujasiri wa kujumuiaha meme, na mabaya? _____________

  ____

  Ukweli na uwazi wako ungetaka useme nini kwa wanaokusikia? ___

  ____

  Habari hizi zingetoa ujumbe gani kwa kuhusiana na uhusiano wako na Mungu na upendo wako kwako? Wangesema nini kwa wengine kuhusiana na hushiano wako binafsi?

  ____

  ____

- Kuwa mwaminifu kwa mabaya kushirikishana juu ya mabaya tu haitimizi lengo. Pamoja na hayo kushirikisha mambo haya kwa makusundi kama njia ya kuweka wazi kzi ya ukombozi ya kupitia Yesu Kristo kwa nguvu za Roho Mtakatifu , fursa ya kutenda kazi ya imani ndani ya wasikiao. Shauhudia kazi ya ukombozi katika maisha yako amayo Mungu amefanya. Unataka wale wanaokuja nyuma yako wajue nini kuhusu msamaha

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

wa Mungu?

____

SALA: Umekuwa mwaminifu kwangu, Ee Bwana. Umenitoa katika utumwa wa dhambi na kuishi huru ndani yako na kuwa mtoto aliyekombolewa na kunileta katika upendo Kristo. Nimesamehewa. Na unataka ujue kuwa watu wote wamesamehewa. Nipe ujasiri wa kuelezea ambayo ni urithi kwa wengine. Simulizi zangu zielezee wewe ni nani, Wewe ni Mungu wangu nami ni mtoto wako na mrithi wa uzima wa milele pamoja na wewe. Kwasababu ninakupa shukrani zangu na sifa.

____

Somo 6 – Somo 2

FUNDISHO: Katika Agano la kale tunajifunza kuwa Mungu alichagua kuhusiana na watu wake kupitia matumizi ya sheria. Amri yake ilikuwa kuwa sheria yake lazima kuitii. Alikuwa wazi kwa kile alichotaka. Maelekezo yake yalikuwa yakieleweka kwa kila mtu. Kupitia historia ya Iraeli, kama tulivyoishaona, walipitia katika vipindi vya kutii na kutotii. Mungu aliwaadhibu; walitubu na kuahidi kuwa wema. Baada ya muda mfupi walirudi na kutotii tena. Labda hii haitushangazi. Tunayaona katika maisha yetu wenyewe. Tukiwa karibu na watoto tunayaona yakitokea Dhambi daima inafanya mabaya, kinyume nay ale Mungu aliyozuia, inatuvutia zaidi ya vile mapenzi ya Mungu. Vita kati ya shaetani na Mungu inaendelea. Shtani anaendele akutumia uongo kudanganya watu wa Mungu katika utawala wake wa uovu na ufisadi. Anafuatilia roho yetu na anafanya awezavyo kuleta madhara kwetu.
Mungu kwa upande wake ni jemadari. Anapigana vita yetu. Ametupa sheria yake ili tujue yaliyo mema kwaajili yetu kutulinda kutokana na matokeo ya dhambi. Anataka tuwekwe huru na kuishi maisha ya milele. Tunalinganishaje maadui hawa wawili!

Jambo la kufurahisha ni kwamba watu wa Mungu hawana uwezo wa kutunza sheria. Tunafanya maamuzi maovu. Tunakuwa mawindo ya mwovu. Tunavutwa na mambo ambayo ni kinyume na sheria ya Mungu. Vita ya maadui wenye nguvu vinaendelea ndani yetu . Sisi ni uwanja wa vita. Tunaweza kushitushwa na Waisraeli na tabia zao lakini, kwa wakati huohuo, tunapaswa kukubali kuwa tunafanana nao. Pamoja na Waisraeli kuwa na tabia isiyo na msimamo, Mungu aliwafanyia sawa na hali yao hiyo ya kutokuwa na msimamo? Alikuwa mwaminifu na ahadi yake haibadiliki. Hata walipoabudu miungu minginge, Alibaki kuwa Mungu wao. Hata walipokosa shukrani kwa malalamiko na manung'uniko yao, Alikuwa Mungu wao. Waliyoyafanya hayakuelezea jinsi

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

alivyo. Alidai utii kwasababu alijua kuwa vitendo vya kutotii viliwafanya kutumia haki yao ya kuwa huru kuchagua mungu mwingine. Upendo wake kwao ulidai kutii sheria. Kama sheria ilivunjwa, basi upendo wake ulidai adhabu kwao.

Kwa mafundisho haya ya utangulizi tunajifunza ambayo Mungu lifunsha watu kupitia Musa kuhusu kutii na kutotii, Baraka ni laana.

KAZI YA KUFANYA: Kumbukumbu la Torati 11:26-29.

MAZOEZI:

- Chaguo la Israeli lilikuwa nini mstari 26? ___________________________________
- "_______ wewe __________..." ni Baraka katika mstari wa 27.
- "_______ wewe _________________..." ni laana katika mstari 28.
- Hii inaonekana kuwa wazi vya kutosha. Kwa mtazamo wa haraka, ungechagua nini? __________

  ____
- Katika historia yote ya Israel inaonekana Mungu alipinga sana kufuata miungu mingine. Kwanini anaonekana kurudia? Hawapati nini? ___

  ____
- Imesemwa kuwa yale ambayo tumezuiwa kufanya ni mambo ambayo ni muhimu kufanya. Ni mambo gani yaliyokuwa muhimu kwa israeli? ________________

  ____

  Mungu alijua kuwa Wasraeli wangefanya nini kama wangepata nafasi? _____________________
- Inafurahisha kuona katika mstari 29 karibu Mungu ataweka kitu kinachoonekana mbele ya watu ili watakapokuwa wakiishi katika nchi ya ahadi wangekuwa wanakumbushwa barak na laana amazo Mungu ameweka mbele zao. Milima miwili ilikuwa upande wa Magharibi wa nchi. Mlima mmoja ulikuwa _________________ na mwingine ___________________. Mmoja ungaza ________________ na mwingine _____________________. HIi milima ilikuwa kama ukumbusho unaoonekana mbele ya watu.

KAZI YA KUFANYA: Soma Kumbukumbu 28.

ZOEZI:

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Haututaki kusisitiza juu ya baraka na laana zilizotajwa katika sura hii. Pamoja na hayo unavyoendelea kusoma juu ya baraka Mungu alizoahaidi katika mistari 1-14, unaweza kukumbuka chochote alichoacha? ________________________

  ____

  - Inafurahisha kusikia jinsi laana zilivyo ndefu kwa wasiotii. Mambo haya yote yatawajia kwa kutotii. Kama hili ni chaguo, njia ya kuishi si inaonekana wazi? ____

KUTAFAKARI: Tumia muda kumkumbuka Musa kwa wakati huu. Anamwaga moyo wake kwa watu. Mtu yoyote hawezi kusaidia bali kushangaa kama wanasikiliza, au wamechoka na mawazo yao yanazunguka katika mambo yanayoendelea. Musa alijua tabia za watu hawa. Mungu alikuwa amewaita watu wa shingo ngumu na waaasi. Musa alikuwa akileta Neno la Mungu tu mbele yao .

Je hii inatokea kwako unapomwaga moyo wako kwaajili ya watu kwa lengo la kuacha yale unayojua kuwa wanapanga kufanya.?

____

Mara kadhaa, hakuna chochote tuwezacho kufanya. Mungu aliwapa uhuru wa kuchagua Adamu na Eva katika bustani ya Edeni. Walipewa nafasi ya kutii au kutotii Mungu. Walichagua kutotii. Kwasababu dhambi zimeingia mioyoni mwetu tumepoteza uhuru wetu wa kutii chochote kuliko tamaa au njia finyo. Sawa na wana wa Israeli mara nyingi tunachagua kutotii. Bali kwa neema ya Mungu kwa nguvu zake tulizopewa kupitia Yesu na utii wake mkamilifu tuko tayari kumpenda Mungu kwa moyo, nafsi na mawazo. Tunaposhindwa kutii na kumpenda anatusamehe na kurejesha uhusiano wetu pamoja naye. Kwa mara nyingine tunapata nguvu upya kwa neema yake kumpenda na kumtii Yeye.

Unaweza kuona mapenzi ya Mungu ya utii wakati tunafahamu muda wote kuwa uhuru wwa kutii au kutotii?

____

Mungu alikuwa tayari kupokea Israeli pasipokujali uchaguzi wao. Aliwavumilia pamoja na kuwwapa adhabu kama mtokeo yakutotii kwao. Alibaki kuwa mwaminifu kwao pasipokujail kukosa kwao kuwa waaminifu. Hii inaweza kuhusikaje na mahusiano yako?

____

SALA: Mungu mwenyezi, Baba wa rehema, _________________________________

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Somo 6 – Sehemu 3

KAZI YA KUFANYA: Soma Kumbukumbu 31:1-8.

ZOEZI: Wakati umefika fimbo ya uongozi inakaribia.

- Musa ana umri gani? ____________________ Miaka arobaini ya kwanza ya umri wake ameimaliza nyumbani kwa ______________. Miaka arobaini iliyofuata alikuwa katika nchi ya ______________ kama mchungaji. Miaka arobaini ya mara ya tatu aliimaliza akiongoza ________________.
- Miaka arobani ni mingi kuwa katika uongozi. Kwa miaka hii yote watu walikuwa na kiongozi mmoja . Alikuwa ni mwakilishi wa Mungu anayeonekana kwao. Alitumika kama mkombozi akotoa hukumu ya Mungu kwa farao. Alitumika kama hakimu kusuruhisha migogoro iliyotojitokeza kambini. . Alibeba majukumu ya wajibu na upinzani wa watu juu yake na Auni. Alikuwa ni kuungo na Mungu alipotaka kuwaangamiza alimsihi Mungu kwaniaba yao. Kiongozi mpya! Kwanini hili lilikuwa jambo muhimu?

  ____
- Musa kutoka moyoni anasema, "Nimezeeka na kuchoka. Siweze kuendelea kuwaongoza." Ni sababu gani nyingine aliyotaja kutaka uongozi mpya (verse 2)? _________

  ____

  Musa asingevuka mto Yordan kuingia nchi ya ahadi lakini anasema nini katika mstari wa 3? ____
- Musa aliwaambia kuwa Mungu angefanya vitu vile ambavyo asingekuwa tayari kufanya. Kama nini (mstari 3-4)? ____________________________________

  ____

  Musa aliwaambia kuwa asingevuka pamoja nao lakini Bwana angeweza Alitaka wafahamu kuwa Mungu amewaleta pale japokuwa yeye (Musa) asingekuwa pamoja nao, Aliye waleta kutoka mbali.
- Aliyewapa Yoshua kama kongozi wao mpya (mstari 3)? ____________________
- Mstari 6 maneno ya Musa kwa watu:
  - Yangekuwa ____
  - Yasinge ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Bwana ____
- Hata ____

- f 7Kisha katika mstari Musa anaonge na Yoshua:
  - Kuwa____
  - Gawanya ____
  - Bwana ____
  - H ataweza____
  - Usi ____________________ Usi ____________________

- Katika mstari wa 23 Bwana anamwamrisha Yoshua:
  - Uwe ____
  - Kwako ____
  - Na Mimi mwenyewe ____

- Kukabidhi uongozi umefanyika. Joshua ndiye aliyepaswa kuwaingiza katika nchi ya ahadi. Japo watu wengekuwa tofanuti, Mungu asingebadililika. Angebaki mwaminifu kwa Yoshua kama alivyokuwa kwa Musa. Hakuwa na cha kuogopa.

KUKARIRI: Musa aliongea maneno yenye nguvu kwa watu. Haya ndiyo maneno yenye kututia nguvu kufanya yale aliyotuitia kufanya.. Haya ni maneno ya kukumbukwa! Andika kumbukumbu 31:6 kwenye kadi na weka maneno kwenye kumbukumbu. Tafuta nafasi ya kumtia mtu moyo katika uongozi kwa maneno haya.. Mara nyingi wanaitwa tu kuongoza wengine kwenye maeneo yenye hatari zisizofahamika. Watie moyo kwa maneno, , "Uwa hodari moyo wenye ushujaa, Usiogope" Walumbushe kwamba Bwaba Mungu wako atakuwa pamoja na wewe." Inua ahadi zake kwaajili yao: "Hatawaacha kamwe."

MATUMIZI:

- Unajisikiaje juu ya uongozi mpya? Ni vigumu kuukubali? Kwanini? Kwanini siyo?

  ____

  Musa alikabidhi uongozi mbele ya watu wote.. Aliwabariki watu walipokuwa wankaribia kumiliki nchi mpya kisha akambariki Yoshua ambaye angekwenda nao kama kingozi wao.

- Yoshua na watu waliambiwa kuwa Mungu angetia mikononi mwao wafalme ambao waliikalia nchi ambayo wangeimiliki. Habari ya Waisraeli kushinda wafalme Sihoni (Heshboni) na Ogu (Bashani) imeandikwa katika Kumbukumbu 2 na 3. Hatukujifunza habari hizi lakini ni muhimu kwako kufahamu kuwa Mungu alifanya mgumu moyo wa

©2008 FULLVALUE MINISTRIES

mfalme wa Sohoni ili kwa kushindwa kwake aweke hofu kwa mataifa yote juu ya Israeli. Kisha Bwana aliwaleta Bashani na hawakusaza mabaki.
Wakati mgumu ulikuwa mbele. Nyakati hizo zingedai nguvu na moyo wao. Ni wakati watu na viongozi waliitwa kwaajili ya utulivu, wakifanya kazi pamoja kwa kufuata mwelekeo wa Mungu.

- Una fursa gani ambayo kwa kutumia ushawishi wako unaweza kuleta maelewano na amani, umoja war oho, utengamano na ushirikiano kati ya kikundi na kiongozei wake wanapofanya kazi pamoja wakimtumikia Mungu mmoja.

  ____

SALA: Uliwabariki watu kwa kuwapa kiongozi mpya. Katika Kumbukumbu 31:23 Ullimuuamuri Yoshua kuwa shujaa na hodari. Ulimuahidi kuwa angeingiza watu katika nchi ambayo uliwaahidi. Na uliahidi kwamba uwepo wako ungekuwa pamoja naye. Siku hizi Bwana ninapofanya kazi zangu, Ninaomba nguvu na moyo wa kufanyakazi nilizopewa, nikijua kwamba nina ahadi ya uwepo wako. Asante kwa amani niliyonayo nikijua kuwa hutaniacha wala kujitenga nami.

Somo 6 – Sehemu 4

KAZI YA KUFANYA: Soma Kumbukumbu 32:48-52.

ZOEZI: Ni wakati.

- Bwana anamwambia Musa aende wapi katika mstari 49?

  ____

- Angekwenda kufanya nini huku?

  ____

- Ni kitu gani kingene Mungu anamwambia Musa kuwa kitatokea?

  ____

- Kwa mara nyingine, Mungu anamwambia Musa kwanini yeye na Aruni wangefanriki kabla ya kuingia katika nchi ya ahadi (mstari 51):
  1. ____
  2. ____
- Kwahiyo, ____

KAZI YA KUFANYA: Soma Kumbukumbu 34.

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

ZOEZI: Ramani itakupa maelekezo ya mstari 1-3.

- Onyesha mlima Nebo. Mwisho mwa kasikazini mwa Bhari ya Chunvi Utaona Yeriko. Mashariki mwa Mlima. Kutoka hapa Mungu alimwonyesha nini Mungu („stari 1-3)? Onyesha sehemu hii katika ramani mgawanyo wa nchi.
- Gileadi kwenda Dani – Gileadi iko mashariki mwa Mto Yordani na kusini mwa Bahari ya Galilaya (Kinnerethe). Dani ni mji wa Kaskazini ya mbli karibu na Mlima.
- Wote wa Natutali – Hili ni eneo walilopewa kabila ya Naftari na inaendelea kwenda kaskazini kuelekea maghagribi mwa mto Yordani.
- Miliki ya Efrahimu na Manase - walikuwa wana wawili wa Yusufu. Kabila hizi walipokea ardhi mbali kusini kati ya mto wa Yordani na na Bahari kuu (Mediterranean).
- Ardhi yote ya Yuda –Himaya ya Yuda ni ardhi kubwa mgharibi mwa bahari ya Chunvi na ardhi ile ndiyo waliyopewa ukoo wa Semeoni. Negev iko upande huu.

- Yeriko – Yeriko ilikuwa karibu siyo mbali kutoka mwisho wa kaskazini mwa Bahari ya Chunvi na Zoari iko kusini mwa kona ya bahari.
- Ki miujiza Mungu alimwezesha Musa kuiona nchi aliyomuahaida Abrahamu, Isaka na Yakobo. Kwa Musa Mungu anasema,

"____."

- Akiwa ameshika ahadi yake kwa Musa, Musa afariki. Bwana alimzika Moabu ni maelezo gani ya kufurahisha yaliyojumuishwa katika mstari wa 6?

  ____
- Tunajifunza nini kuhusu Musa alipofariki? ______________________________
- Waisraeli walibaki Moabu kwa muda gani? ____________________ Kwanini?

  ____

KUTAFAKARI: Mtu yoyote hawezi kusaidia ila kufikiri kuwa Waisraeli walikuwa na muda wakati mgumu. Mtu anaweza kufikiri kuwa ilikuwa ni wakati wa kumkubuka maisha ya Musa' na kukumbuka miujiza ambayo Mungu alimtumia kuitenda. Kama wanafunzi tumesoma juu ya uzoefu moja baada ya mwingine. Tumia muda kufikira maisha ya Musa.

- Kumbuka mwanamke ambaye alitumiwa na Mungu kumtengeneza na kuwa kama alivyokuwa.

- Kumbuka mazingira alimoishi, kila kitu toka nyimba ya kiebrania hadi nyumba ya Farao, kutoka hema ya Mmidiani hadi hema ya Waisraeli.
- Kumbuka fimbo ambayo Mungu litumia kuleta mapigo ya hukumu kwa Israeli na mkono wa huruma kwa nyumba ya Iraeli kugawanya bahari ya Shamu, kuleta maji kutoka mwambani, na kutenda ishara nyingine za miujiza.
- Kumbuka kiwango cha juu wakati Mungu alipowapa mana na kwale, na kiwango cha chini walipokosa kutii kikabadilika funza.
- Kumbuka kiwango cha juu Mungu alipoandika amri kwa mino wake akampa Musa, na kiwango cha chini alipowakomesha kutokana na kuabudu kwao sanamu.
- Kumbuka utukufu wa Mungu ulipofunika hena ya kukutania.

Bila shaka mambo mengine yamekuja kwenye mawazo yako. Ni tukio gani la kipekee ambalo lilikuwa na maana kwako? Shirikisha mawazo yako:

____

ZOEZI:

Sasa kipindi cha kuombolez kimekwisha,. Ni wakati wa wana wa Israeli kuanza kuondoka ili kushika nchi. Inasema nini kuhusu Yoshua katika mstari 9?

____

- Watu waliitikiaje kwa Yoshua? ______________________________

  ____

- Ni maoni gani ya Musa ya mwisho katika mstari wa 10-12?
  - ____
  - ____
  - ____
  - ____

SALA: Inastahili kufikiri Mungu kwaajili ya Musa, zawadi aliyoitoa kwa Israeli, kubariki maisha yao kupitia mtu huyu. Pata muda kumshukuru na kumsifu, kwa viongozi wema katika maisha yako, watu wenye moyo mkuu wenye kuthubutu waliotayari kutoa maisha yao kwaajili yaw engine. Ee Bwaba Mungu.

____

Somo 6 – Swhemu 5

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

UTANGULIZI: Sentesi zinazorudiwa katika Kutoka, Mambo ya Walawi na Kumbukumbu ni: "Mimi ni Bwna Mungu wako." Kurudiwa ina maand ya umuhimu. Kwa zoezi la kufurahisha, chukua sura moja, Mambo ya Walawi 19, Isome yote. Unaposoka pigilia mstari maneno "Mimi ni Bwana" au "Mimi ni Bwana Mungu wako" yalipoandikwa.

Kwahiyo sasa, tunataka tuulize swali: Kwanini Mungu anaendelea kurudia maneno haya? Maneno yana umuhimu gani? Katika Kumbukumbu tulisoma juu ya umuhimu wa kukumbuka na hatari ya kusahau. Wote tuna tatizo la kusahau. Pamoja na hayo, kama Israeli ilisahau kuwa t "Mimi ni Bwana Mungu" ingemaanisha kushindwa na kuharibu taifa lake. Wokovu wake ulijengwa katika maneno haya.

Katika sehemu ya somo hili tutakumbuka umuhimu wa soamo maneno haya si kwa maisha ya Israeli bali kwa maisha yetu pia tunaposikia akitwambia. "Mimi ni Bwana Mungu wako."

ZOEZI: Tulianza lini kusikia maneno haya? Hebu turudie.

- Kutoka 3:14-15 Mungu anaongea na Musa katika kichaka kinachowaka moto. Musa anamuuliza jina lake ili awaambie Waisraeili aliyemtuma. Jibu la Mungu lilikuwa ni nani? ____
- Baada ya kukutana kwa Musa kwa mra ya kwanza na Farao, Mungu anamuhakikishia Musa katika Kutoaka 6. Anasema nini katika mistari 2, 6, 7, na 8?

  ____
- Ni nani aliyepaswa kujua kuwa yeye ni Bwana katika Kutoka 7:5, 17?

  ____
- Waisraeli wangejuaje kuwa yeye ni Bwana (Kutoka 8:22)? ____________

  ____
- Ni nani mwingine ambaye Bwana alitaka ajue kuwa yeye ni Bwana na wangejuaje (Kutoka 10:1, 2)?

  ____
- Yeye alikuwa nani na alileta hukumu kwa nani (Kutoka 12:12)?

  ____
- Mungu alitaka kukumbusha nini katika Kutoka 14:4, 18? _____________________
- Mungu alitaka kukumbusha nini katika Kutoka 16:12? _______________________

Rudia ili kukumbuka! Kumbuka ili usisahau! Kumbusha na ukumbuke!

©2008 FULLVALUE MINISTRIES

FUNDISHO: Katika Mambo ya Walawi 11:44 tunaambiwa kuwa Mungu ni mtakatifu. Hivi ndivyo anavyojisema mwenyewe. Kinachofurahisha ni kwamba anatuita tuwe watakatifu. Soma mstari wa 44 na 45. Mungu anaita watu wake wawe tofauti. Anawaita kujitakasa ili kuwa watakatifu. Alikuwa anaelekeza kutengwa kutoko kwa wengine. Alikuwa anawaita kujifikiria upya. Kwasababu ni Bwana Mungu wao Anawaita kwenye daraja jipya, katika utaratibu mpya wa maisha. Anawaita wawe kama yeye! Alikuwa anawaita katika kiwango kipya cha kufikiria, hali mpya ya kujiona wenyewe. Kwanaza Yeye ni Mungu wao!

Hii ilimaanisha nini? e Ilimaanisha kuwa iliwapasa wasifanye vile wengine wanavyofanya. Kwa mfano katika Mambo ya Walawi 18:21 watu wa dunia walitoa watoto wao kwa mungu aliyeitwa Molech. Mungu aliwaita katika njia tofautu kwamba sadaka kama hiyo kwake au miungu mingine ingelikufuru jina la Mungu…and I am the Lordna Mimi ni Bwana. Mstari 30 unasema jambo kama hilp Mungu anaposema, shika mapenzi yangu. Usifuate tabia za machukizo za mataifa. Msijinasi. Ninawaita kwaajili ya jambo tofauti!
Sheria yote ya Mungu iliyotolewa katika Agano la Kale ambayo tumekuwa tukifunza ni kwaajili ya kulinda watu kutokana na matendo mabaya ambayo miungu ya kidunia ilidai. Njia za Mungu zilikuwa tofauti. Njia za Mungu ni takatifu kwasababu yeye ni mtakatifu na anawaita watu wake kufuata njia zake na kuwa watiifu, waliotengwa kama taifa lake (Kutoka 19:5-6).

KUTAFAKARI: Mtu anaweza kutafakariwaje hili? Mtu anaweza kuelewaje kuwa njia za mtu mwingine si njia ya Mungu anayotaka iwe? Waisraeli walikuwa wametumia miaka 400 chini ya utawala wa Wamisri na kuabudu miungu mingine. Hata jangwani walijaribu kutengeneza miungu hiyo sawa na tusomavyo katika Kutoka 32 kuhusu ndama ya dhahabu. Sasa walikaribia kuingia nchi ya ahadi na waatu wa kule walikuwa waabudu miungu. Hawakujua Mungu wa Israeli. Ni mambo gani ambayo Mungu kuwaonyesha kuwa ni Mungu , MIMI NI, Yahweh, Yehovah? Kwamba ndiye aliyestahili kuabudiwa?

____

Ni mambo gani aliyosema yaliyokuwa tofauti na miungu ya mataifa mengine?

____

Walipaswa kuamini kuwa yeye ni Mungu wao kwa kusema hivyo tu? Tunajua kuwa hakusema tu bali alitenda na kuwajali. Miungu ya mataifa ilikuwa inatisha kiasi cha kufanya watu kuishi kwa hofu. Watu wangeishi siku zote wakitaka kumfurahisha miungu yenye hasira. Miungu ingedai sadaka, mara nyingi sadaka ya watu, hata sadaka ya watoto. Mungu wa Israeli alikuwa na tofauti gani? Kumbuka njia.

- Alidai nini (Kutoka 20)? ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

- Anaelezewaje (Kutoka 34:6-7)? ________________________________

  ____

- Anataka nini (Mambo ya Walawi 19:5-6)?

  ____

Mungu anajiweka na watu wake kwa ahadi aliyofanya na Abrahamu katika Mwanzo 17:7. Anatunza ahadi kwa karne. Hakuna kolichotegemea upendo wao kwake, sadaka yake ya upendo tu, wa Yeye kuwa Mungu wao na wao kuwa watu wake.

MATUMIZI: Unaweza kusikia sauti ya Mungu ikikuita kukutenga anapokutafuta kukuinua juu ya watu wengi, juu ya watu wa kawaida, katika uhusiano wa upendo na Yeye? Anaweza kuwa anakugusa sehemu gani ya moyo wako?____

____

Je unajua kuwa anataka kukuonyesha maisha mapya pamoja na Yeye, maisha ya makusudi mapya, maisha yenye thamani na maana. Anakutengaje kama mtu wake?

____Elezea watu ambao Mungu kwao ni Bwana! __________________________________

____

Haya maisha mapya yanaonekanaje kwako? Kumbuka, yote hii ni kwasababu Anataka kuwa *Bwana Mungu wako*.

____

FUNDISHO: Bwana aliwatoa wana wa Israeli kutoka Misri. Ukombozi wake ulileta uhuru katika nchi ya utumwa Sasa ilibidi wafukuze mataifa ambayo yalikaa katika nchi ambayo ilikuwa ni yao (Kumbukumbu 7:1). Bwana alikuwa awaweke mikononi mwa Israeli. Ilibidi Waisraeli wawaangamize na kuwafuta katika kumbukumbu zao . Hakuna kilichopaswa kubakia. Vinyago vyao na mawe yao ya thamani ilibidi yaharibiwe na kuvunjwavujwa. MIMI NDIYE ndiye Mungu wao na hakukupasa kuwa na mungu mwingine isipokuwa yeye. Nguvu ambayo Mungu aliitumia kukomboa watu wake, alikuwa anakwenda kuitumia kuondoa mataifa ili Waisraeli wapokee urithi wao.

KUKARIRI: Rhamni ya Mungu kwa watu wake Moabu walioandaliwa kuchukua umiliki wa nchi ni sawa na sisi tunaoishi manyumbani mwetu na katika jamii duniani kote. Ni Yeye aliyewapa wana wa Israeli makusudi na thamani. Anafanya hayohayo kwako na kwangu. Andika maneno ya Kumbukumbu 7:6

____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

Katika kadi andika mistari hii pia na andika maneno na sentensi ambazo zinakukumbusha kuwa wewe ni nani kwasababu *Ni Bwana Mungu wako*! Sherekea Mungu huyu mtakatifu, huyu Mungu wa upendo anataka awe Mungu wako!

SALA: Siwezi kufanya chochote zaidi ya kukupa sifa na utukufu. Wewe ni Mungu wangu na mimi ni mtoto wako. Uhusiano huu upo kwaajili yako. Bila wewe ambaye ni Neno la ukweli ningekuwa ninazunguka katika mambo yangu sawa na jagwani bila makusudi na maana yoyote. Lakini umenifanya mini kuwa wako. Umeniita kunitoa chini kwenda juu. Umepanua eneo langu la usawishi na umeniita katika uzima ambao huonyesha utakatifu wako. Naomba nionekane mwaminifu. Naomba nipumzike katika uaminifu wako kwaajili yangu. ____________

____

MARUDIO: Wewe ni mwandishi wa habari wa *gazeti la Mwananchi*. Gazetu linafika mbali kupita Misri, Sinai, Midiani, and Kanaani. Mkubwa wako wa kazi ametoka ofisini sasa hivi. Amekuachia kazi ya kufanya kwa majuma mawili yajayo kuandika utaratibu wa safari ya wana wa Israeli kutoka kwa Mafarao kwenda kwenye nchi ya ahadi ya Kanaani. Kolamu zako sita za vichwa vya habari zingekuwa zipi?

1. ____
2. ____
3. ____
4. ____
5. ____
6. ____

Ungemusahili nani? Ni nani angekupa habari nzuri kuliko zote?

__________________ __________________ __________________

Ni *ukweli* gani ungetaka kufahamu? Ni yapi unadhani yangefurahisha wasomaji wako?

- ____
- ____
- ____

Ni *ukweli* gani ungetaka kujua juu ya huyu Mungu wao? Ni habari gani umesikia mbayo ungetaka kuithibitisha kama ni kweli?

- ____
- ____
- ____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES

NI lipi ungetaka kutolea taarifa kuhusu *matumizi* ya ukweli ambao umekusanya yanayotumika katika maisha ya jamii ya hawa watu.?

- ____
- ____
- ____

KUFUNGA WITO WA MUNGU UKOMBOZI WETU: Safari imekuwa ndefu na ngumu. Yoshua na Kalebu, wawili tu, ambao wana umri wa miaka ishirini na zaidi wameruhusiwa kuingia katika nchi ya ahadi , wengine wamefariki njiani. Watoto na wajukuu ndio waliosafiri njia yote, na sasa wako tayari kuchukua urithi wa nchi. Baadhi wanakumbuka kuvuka bahari katika nchi kavu na kushuhudia kifo cha majeshi ya farao. Wote wamefundishwa mambo mengi. Maisha katika jangwa chini ya uongozi wa Mungu na Musa umejenga jamii yenye nguvu. Kwa pamoja walijenga Hema ya kukutania sawasawa na Mungu alivyotaka. Wamebarikiwa na muujiza wa mana, kwale, na maji. Wote wameteseka kwa kutotii kwao. Musa na Aruni wamefariki sasa na Yoshua ni kiongozi wao ambaye Mungu amewachagua kuwasogeza mbele, kupigana vita na kuwafukuza maaduai zao kutoka katika nchi ambayo ni yao. Bwana na Mungu wao!

SALA: Siku imekuja. Israeli wako tayari kuiingia na kumiliki nchi uliyowaahidi. Tuna siku mpya pia. Umetuleta katika siku hii kwa wakati huu katika maisha yetu ulipotuita kutoka kwenye giza na utumwa wa dhambi na kutukomboa kwenda kwenye nchi iliyojaa na nuru ya upendo wako. Nipe nguvu kusonga mbele kwa ujasiri na kujiamini kwasababu tunajua kuwa wewe ni Bwaba Mungu wetu.

____

____

____

 ©2008 FULLVALUE MINISTRIES